

APROXIMACIÓ A LA SOCIOECONOMIA I A L'ACTIVITAT EMPRESARIAL DEL MUNICIPI DE MANACOR

Ajuntament de Manacor

DESEMBRE 2007

**APROXIMACIÓ A LA SOCIOECONOMIA
I A L'ACTIVITAT EMPRESARIAL DEL
MUNICIPI DE MANACOR**

Ajuntament de **Manacor**

Edició:

Ajuntament de Manacor 2008

Autors:

Pedro Bergas Bassa

Teresa Sureda Torres

Fotografies:

Ajuntament de Manacor

Assessorament lingüístic:

Ajuntament de Manacor

Disseny i producció gràfica:

Ajuntament de Manacor

Impressió i disseny de la portada:

Impremta Leo de Manacor

Imprès en paper 100% reciclat

Dipòsit legal:

PM 1093 - 2008

PRESENTACIÓ

La realitat actual del municipi de Manacor ve marcada per la fortalesa de l'economia turística amb la consolidació de la infraestructura hotelera i la seva oferta complementària, concentrada majoritàriament al litoral manacorí. Molt lligat al desenvolupament turístic es troba el sector de la construcció amb importants empreses ubicades a Manacor. També hi ha algunes activitats econòmiques arrelades i tradicionals que, durant molts d'anys, han caracteritzat el municipi, com són les empreses de la fusta i el moble.

L'Ajuntament de Manacor, mitjançant les àrees de l'Agenda Local 21 i Foment de l'Ocupació, està treballant per millorar la sostenibilitat del municipi i la situació laboral dels ciutadans. Dins aquest context i amb el suport tant del Fòrum Ciutadà de l'Agenda Local 21 -mitjançant la Comissió d'Economia, Treball i Turisme-, com també pel Pacte Local d'Ocupació -mitjançant la seva Comissió Tècnica de Seguiment-, sorgí la idea de realitzar aquest estudi.

En aquest treball es tracta la situació social i econòmica de Manacor i l'estat de salut en què es troben les grans empreses de Manacor. D'aquesta forma, disposam d'un document a tenir en compte per a futures decisions en matèria de desenvolupament local i ocupació.

Finalment, volem felicitar tots els treballadors de les àrees de l'Agenda Local 21 i de Foment de l'Ocupació per la feina realitzada, com també tots els empresaris i treballadors de les grans empreses de Manacor i d'altres entitats que han col·laborat per poder recopilar tota aquesta informació. Gràcies a tots ells aquest estudi és avui una realitat.

Pedro Rosselló Cerdà
Delegat de Medi Ambient

Rafel Nicolau Girart
Delegat de Foment de l'Ocupació

AGRAÏMENTS

Als membres de la Comissió de Treball d'Economia, Treball i Turisme que formen part del Fòrum Ciutadà de l'Agenda Local 21 de Manacor.

Als membres de la Comissió Tècnica de Seguiment del Pacte Local d'Ocupació de Manacor.

A les empreses Fruites Toni Pomar, SL; Productora Azulejera – Productora Manacor, SAU; Gravera Can Herraiez, SL; Pera Seda, SL; VIPSA; Ebanisteria JARSU, SA, Frutas Lliteras, SA; MADREPERLA, SA; Mobles Riera, SA; Galan Santandreu, SL; Mobles es Parc, SA; MUNDIPINO, SL; RCO 21, SL; T'ho muntam tot, SL; Multiserveis Manacor, SL; Hermanos Miquel Grimalt, SL; Construccions Llodrà-Pascual, SA; Productos cárnicos de Manacor, SA; Construccions Creatives J. Danus, SL; De tot Manacor 2004, SL; Automòviles Coll Manacor, SA; Cial. Agrícola Bme. Mascaró, SL; SONO MUSIC, SA; Tot hotel, SL; Manacor Movil, SL; Mayuol Verger, SA; Miquel Cerdó Mobles, SL; Fusteria MOPER, SA; Olivera mallorquina, SL; Marmoleria Bautista, SA; Neumàtics Binissalem, SL; S. Coop. Fabricantes reunidos de Manacor; DIBAUTO 2000, SA; Muebles Riera, SL; VT 2006 Informàtica, SLL; Manacor express, SL; Halcon Viajes; General de servicios ITV, SA; Suministros Pascual e Hijos, SL; Mogal motor – Fills de M. Moyà, SL; Distribucions Miquel Bisenach, SL; UTE Manacor (LUMSA – FCC, SA); Hierros y aceros de Mallorca, SA; Banc Sabadell Atlántico; CAM; Jaume Vermell Nàutica, SL; Ràpid Manacor, SL (MIDAS); Banco de Crédito Balear; Hotel Castell dels Hams, SA; Joan Miquel Monjo, SL; Marina Marbella Balear, SA; Equipamovil Llevant, SL; Germans Alcover, SA; Muebles Miquel Sureda, SA; OCASO, SA, Seguros y Reaseguros; Lorenzo Reynes, SL; Femenias – Binimelis, SL; EVODIA, SA; Multicines Portopi SL (Multicines Manacor); Autoventa Manacor, SL; Avícola Ballester, SL; La Caixa; Mármoles Estevez, SL; Sa Nostra; Marisol i Jaume, SL; Puertas Sansó; Joieria Ramon Llull; Franhotel, SL; Pinturas Porto Cristo, SL; Materials de Construcció Galmés, SA; B. Oliver, SA; Compañía insular mercantil, SA; Vidres Mallorca, SL; Tembu Simba, SL (ROTANA); MAPFRE; CB Antonio Pascual Oliver y tres Mas; CURRICAN 2000, SL; Cala Mandia Park, SA; Mallorca class, SL; Moyaba, SL.

A les entitats, associacions i ciutadans que han participat desinteressadament en el procés de recollida de dades i elaboració d'aquest estudi

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	09
2. OBJECTIUS I MÈTODE	09
3. SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA	10
3.1 DEMOGRAFIA	10
3.1.1 Evolució de la població	10
3.1.2 Estructura i dinàmica de la població	11
3.1.3 Moviments migratoris	12
3.2 EDUCACIÓ I FORMACIÓ	13
3.2.1 Educació 0-16 anys	13
3.2.2 Formació reglada majors de 16 anys	14
3.2.3 Formació no reglada	16
3.3 ASPECTES SOCIALS	17
3.3.1 Serveis Socials de l'Ajuntament de Manacor	17
3.3.2 Entitats de caràcter sociolaboral	18
3.3.3 Teixit associatiu	20
3.4 ACTIVITAT ECONÒMICA	21
3.4.1 El sector primari	22
3.4.2 El sector secundari	23
3.4.3 El sector terciari	26
3.5 OCUPACIÓ	29
3.5.1 Població activa i nivells d'ocupació	29
3.5.2 L'atur	30
4. ESTAT DE LES GRANS EMPRESES DE MANACOR	33
4.1 CARACTERÍSTIQUES	33
4.2 PERFIL DELS TREBALLADORS	34
4.3 NECESSITATS FORMATIVES	35
4.4 CONSCIENCIACIÓ AMBIENTAL	37
5. CONCLUSIONS	39
6. BIBLIOGRAFIA	42
7. CONSULTES A LA XARXA INTERNET	42
8. ÍNDEX DE FIGURES	43

1. INTRODUCCIÓ

Manacor és un municipi costaner que pertany a la comunitat autònoma de les Illes Balears i es troba ubicat a la part est de l'illa de Mallorca. Els seus municipis veïns són Sant Llorenç des Cardassar, Petra, Vilafranca i Felanitx.

El coneixement acumulat de les persones que viuen i treballen dins el municipi de Manacor, un increment progressiu de serveis avançats per a les empreses, i d'altres molt importants com els sanitaris, culturals, educatius i de lleure fa que estiguem davant un municipi amb una forta capacitat de generar noves empreses i més ocupació.

En aquest estudi s'analitza la situació social i econòmica del municipi de Manacor i l'estat en què es troben les grans empreses ubicades dins el terme.

L'apartat de socioeconomia està estructurat en 5 apartats: demografia; educació i formació; aspectes socials; activitat econòmica; i ocupació. Per altra banda, l'apartat referent a l'estat de les grans empreses de Manacor presenta 4 apartats: característiques de les grans empreses; perfil dels treballadors; necessitats formatives; i conscienciació ambiental.

2. OBJECTIUS I MÈTODE

L'objectiu principal de l'estudi és el següent:

- ❑ Tenir a disposició dels ciutadans de Manacor, de l'Ajuntament i concretament de la Comissió Tècnica de Seguiment del Pacte Local d'Ocupació de Manacor, un estudi que serveixi d'instrument per poder desenvolupar de manera programada les actuacions oportunes per facilitar a la societat la integració al món laboral.

Els objectius específics són els següents:

- ❑ Analitzar el tipus de població que viu a Manacor des del punt de vista demogràfic, educatiu, formatiu i social.
- ❑ Contrastar la situació de l'activitat econòmica amb les dades d'ocupació i atur.

- ❑ Esbrinar les característiques de les grans empreses.

El mètode utilitzat per dur a terme aquest estudi s'explica a continuació:

- ❑ Fase I: Recull d'informació.
 - Buidatge de fonts bibliogràfiques i documents tècnics publicats.
 - Recollida de dades a institucions oficials (Institut Nacional d'Estadística, Institut Balear d'Estadística, Govern Balear, Ajuntament de Manacor, etc.).
 - Entrevistes amb gerents i/o treballadors de grans empreses de Manacor.
- ❑ Fase II: Tractament de les dades.
 - Digitalització i tabulació, en suport informàtic, de les dades obtingudes.
 - Anàlisi de les dades tabulades.
- ❑ Fase III. Redacció de l'estudi.
 - Memòria descriptiva sobre la situació socioeconòmica.
 - Caracterització de les grans empreses de Manacor.
 - Conclusions.

Figura 1. Plaça de sa Bassa, Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).

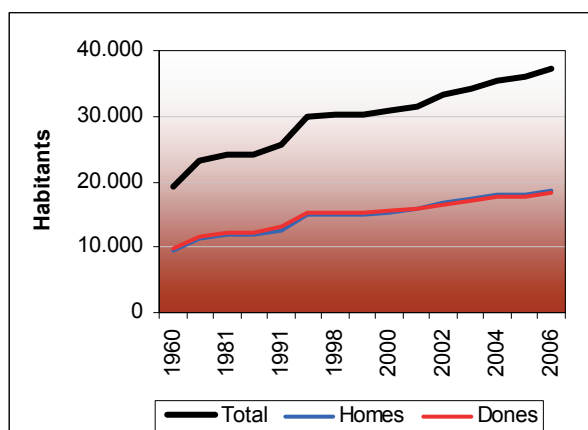
3. SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA

3. DEMOGRAFIA

3.1.1 Evolució de la població

El terme municipal de Manacor presenta una població total de 37.165 habitants en una superfície de 260 km², l'any 2006. La densitat de població és de 143 hab/km², xifra situada molt per davall de la densitat de les Illes Balears, la qual és de 201 hab/km². Per altra banda, Manacor és el quart municipi de les Balears amb més persones empadronades per darrera de Palma, Calvià i Eivissa amb 375.048, 45.284 i 42.884 habitants respectivament.

Figura 2. Evolució de la població del municipi de Manacor (font: Institut Nacional d'Estadística).

Manacor ha augmentat el seu nombre d'habitants al llarg del temps, arribant a ser un dels municipis més poblats de les Illes. Aquest increment demogràfic és degut a l'arribada d'un gran nombre d'immigrants, tant nacionals com estrangers.

El municipi de Manacor va sofrir un creixement de la població notable del segle XVI al XVIII, passant de 4.300 a 7.164 habitants. Al segle XIX es comptabilitzaren, en el cens de 1887, fins a 19.639 habitants. Això no obstant, l'any 1892 es va produir la segregació de Sant Llorenç des Cardassar. Aquest fet, juntament amb l'emigració produïda per la crisi general de l'agricultura, l'efecte de la fil·loxera i l'enfonsament del mercat colonial, va provocar una greu crisi demogràfica al començament del segle XX. L'any 1910, la població va baixar a 12.436 habitants. No va ser fins als anys 60 que es va arribar als valors aconseguits a finals del segle XIX, la recuperació

poblacional fou bastant lenta. Aquesta recuperació va ser impulsada en major part per la indústria de la perla, la reactivació de l'agricultura i el manteniment de les feines relacionades amb la fusta.

A partir del 1970, l'evolució econòmica derivada de l'activitat turística donà lloc a un creixement demogràfic continu, però sense arribar a l'acceleració soferta en altres municipis com Sant Llorenç des Cardassar, Son Servera o Santanyí.

Aquest moderat creixement unit a una base poblacional local significativa, ha provocat que el pes de la població immigrant sigui menor que a la major part de localitats insulars del litoral, tot i que des de 1990 fins ara la població local ha anat perdent pes. L'any 2006, el 66% dels habitants de Manacor eren naturals de les Illes Balears, 10 punts percentuals menys que a l'any 1996.

Actualment, els habitants de Manacor viuen majoritàriament de forma concentrada als diferents nuclis urbans del municipi. Així i tot, un 6% de la població total se situa a dins disseminat.

El nucli de Manacor és el més important del municipi amb 24.474 habitants l'any 2006, amb un increment del 12,7% respecte l'any 2001. Aquest ve seguit per Porto Cristo, àrea urbana costanera que té 6.194 habitants, però amb un ritme de creixement poblacional més accelerat, del 21,3% en el període 2001 – 2006.

Figura 3. Evolució dels nuclis de població del municipi de Manacor (font: Institut Nacional d'estadística i elaboració pròpia).

NUCLIS URBANS	2001	2006	Increment 01-06
Manacor	21.716	24.474	12,7 %
Porto Cristo	5.108	6.194	21,3 %
S'Il·lot – C. Morlanda	1.179	1.689	43,3 %
Cales de Mallorca	659	823	24,9 %
Cala Murada	435	709	63,0 %
Son Macià	312	335	7,4 %
C. Anguila – C. Mèndia	140	370	164,3 %
S'Estany d'en Mas	93	146	57,0 %
Son Mas	36	46	27,8 %
Son Talent	21	25	19,0 %
Sa Marineta	0	3	
Disseminat	1.876	2.351	25,3 %
TOTAL	31.575	37.165	17,7 %

La resta dels nuclis del municipi presenta un pes poblacional més baix. Els nuclis costaners de Cala Anguila-Cala Mèndia, s'Estany d'en Mas i Cala Murada són les que han sofert un augment de la població més accelerat en el període abans esmentat, amb uns percentatges del 164,3%, 57,0% i 63,0% respectivament.

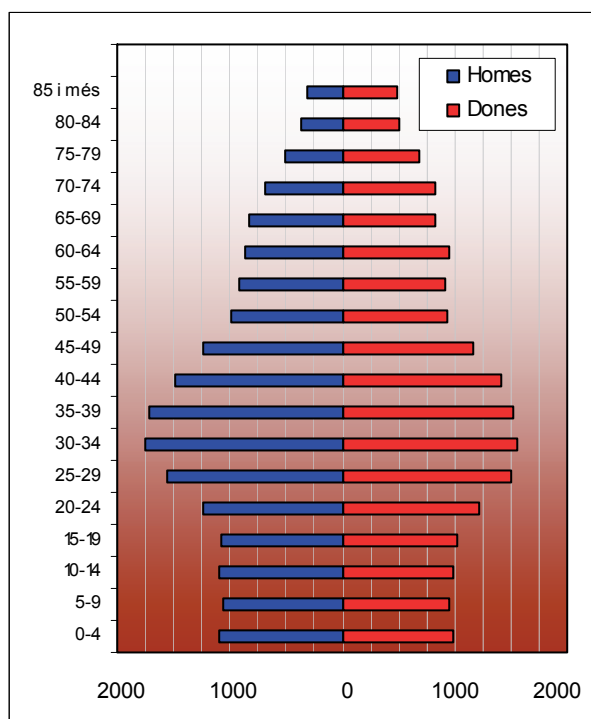
Aquests nuclis costaners funcionaven com a colònia de vacances de la població local, però amb l'arribada del turisme i, consegüentment, el creixement hotel·ler i l'oferta complementària han incrementat la seva població fixa.

Son Macià és l'únic nucli concentrat que ha sorgit a partir de l'agrupació de població rural disseminada entorn d'una parròquia, una escola i un conjunt de cases. Presenta una població molt estabilitzada de 335 habitants l'any 2006.

3.1.2 Estructura i dinàmica de la població

Quant a l'estructura de població, Manacor presenta un fort equilibri per sexes ja que l'any 2006, el nombre d'homes era de 18.737 enfront de 18.428 dones, que representen uns percentatges del 50,4% i del 49,6% respectivament.

Figura 4. Piràmide d'edats del municipi de Manacor, any 2006 (font: Institut Nacional d'Estadística i elaboració pròpia).

En els darrers 20 anys la població ha sofert fluctuacions a causa, en un primer moment, de la baixada de la natalitat als municipis de les Balears, i posteriorment a l'augment de la població immigrant, sobretot a partir de l'entrada del segle XXI.

L'any 1986 el 15,4% de la població del terme de Manacor tenia més de 64 anys, percentatge que amb el temps anà augmentant fins que l'any 2001 es va situar en un 17,3%. A partir d'aquest moment, el percentatge de gent major va disminuir fins a estabilitzar-se en el 2006 en un 13,8%.

Per altra banda, un 28,45% de la població tenia menys de 20 anys l'any 1986, xifra que va començar a disminuir fins a un 20,8% l'any 2001. A l'actualitat el percentatge de gent jove es manté en un 22,3%.

La piràmide d'edats de l'any 2006 presenta una base estreta amb el sector central ample. Llavors la població majoritària es localitza dins la franja dels 25 i 44 anys a causa, sobretot, de l'arribada d'un gran nombre d'immigrants per treballar. La base estreta demostra la baixa natalitat del municipi. Aquests factors determinen un envelliment progressiu de la població per als anys futurs.

Figura 5. Estructura de la població de Manacor, any 2006 (font: Institut Nacional d'Estadística).

	MANACOR		BALEARS	
	Hab.	%	%	Hab.
> 64 anys	6.009	16,2	13,8	138.512
20 – 64 anys	22.884	61,6	66,0	660.344
< 20 anys	8.272	22,3	20,2	202.206
TOTAL	37.165	100	100	1.001.062

Si es comparen aquestes dades amb les de les Illes Balears l'any 2006, s'observa que el percentatge de persones majors és lleugerament superior a Manacor; en canvi, el percentatge de persones considerades adultes és més elevat al conjunt de les Balears.

En la dècada del 1990 i principis del segle XXI, el creixement vegetatiu (diferència entre naixements i defuncions) de la població manacorina ha estat positiu. L'any 2005 hi hagué 440 nascuts vius i 279 defuncions; llavors, el creixement vegetatiu fou de 161. Aquestes dades no tenen la suficient

solvència com per justificar el creixement demogràfic de la població, el qual s'ha produït a causa de l'arribada de població de fora del municipi, procedent d'altres indrets.

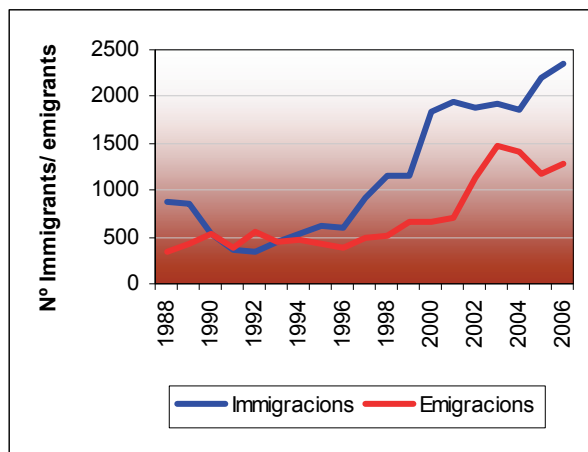
3.1.3 Moviments migratoris

La població balear es desplaçava per les Illes durant la primera meitat del segle XX. Es movia allà on hi hagués més facilitats per treballar, encara que una petita minoria sortia per anar a la península i rarament per cercar feina a l'estranger.

A la segona meitat del segle XX i concretament a Manacor, es va consolidar el sector agrícola, el secundari (amb la construcció del polígon) i el terciari. Aquest darrer sector es va desenvolupar a causa de l'arribada dels primers turistes al municipi, fet que provocà que molts de residents naturals de Manacor ja no es plantegessin marxar de Manacor per treballar a un altre indret.

Es pot afirmar que el balanç migratori de Manacor ha estat el principal responsable de l'augment demogràfic del territori manacorí en els darrers anys.

Figura 6. Evolució de la migració al municipi de Manacor (font: Institut Balear d'Estadística).

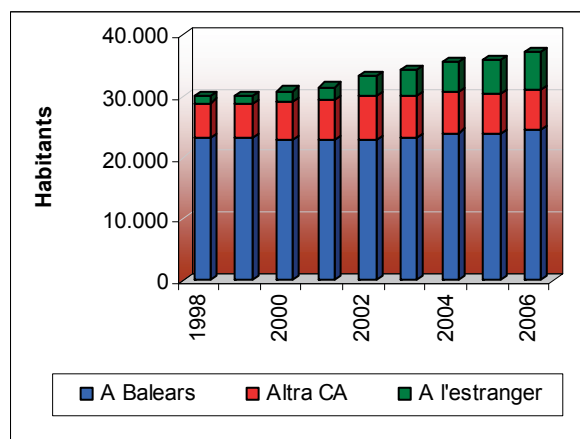

El nombre d'immigracions (persones que vénen a viure al municipi) i emigracions (persones que surten del municipi per anar a viure a un altre lloc) a principis de l'any 1990 estava bastant equilibrat, amb xifres que anaven entre les 350 i 500 immigracions/emigracions. Va ser l'any 1994 quan començà a agafar protagonisme l'arribada d'immigrants a Manacor, que va augmentar any rera any fins arribar a un màxim de 1.936

immigrants l'any 2001. Durant els anys posteriors es pot observar una certa estabilitat, rebrotant novament els anys 2005 i 2006, arribant aquest darrer any a la xifra de 2.358 immigrants.

Per una altra banda, el flux de població emigrant experimentà un fort ascens entre el 2001 i el 2003 quan es va passar de 707 emigrants a 1.482 en aquests dos anys, però a partir d'aquesta data les emigracions han disminuït fins a 1.280 l'any 2006.

Figura 7. Població del territori de Manacor segons el lloc de naixement (font: Institut Balear d'Estadística).

En el cas de la població que ha immigrat al municipi de Manacor, la majoria prové d'altres indrets de les Illes. No obstant això, en els darrers anys s'ha incrementat progressivament l'arribada de població procedent d'altres comunitats autònomes de l'Estat, com també de l'estranger.

En el cas dels moviments migratoris de nacionalitat estrangera, destaquen dues nacionalitats, la marroquí i l'alemanya. Les causes per les quals aquests grups han decidit establir-se a l'illa són clarament diferenciades.

Referent a la població procedent del Marroc, la seva motivació és la recerca de treball al municipi, sobretot en el sector primari i en la construcció; en molts de casos primer arriba només l'home al municipi, amb l'objectiu de consolidar-se econòmicament i mesos després poder traslladar la família a Manacor.

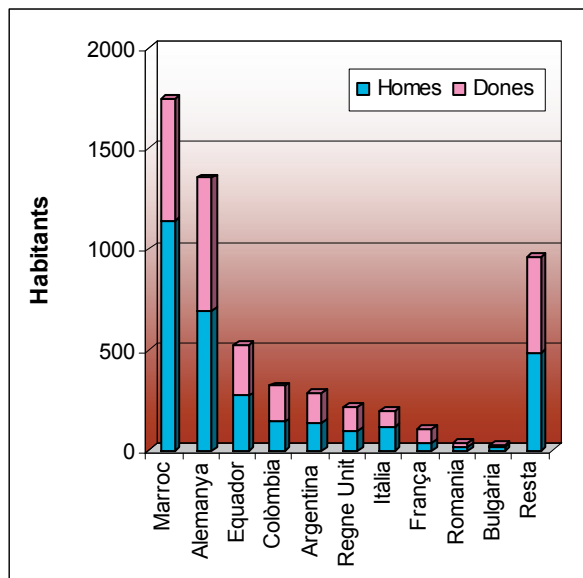
Les dades de l'any 2006 mostren que dels 1.743 immigrants marroquins, el 65% eren homes i només el 35% eren dones. Totalment diferent, la motivació que tenen els immigrants alemanys és poder gaudir de la qualitat de vida que ofereix

l'illa, en aquest cas hi ha un equilibri clar entre els dos sexes.

Si es té en compte que l'any 2006 hi havia 6.026 habitants d'origen estranger al terme de Manacor, el conjunt de marroquins i alemanys conformen el 51,4%, mentre que la població procedent d'Equador, Argentina i Colòmbia representa el 18,8%.

Manacor presenta un percentatge d'immigrants estrangers més baix que les Balears. L'any 2006 Manacor registrà un 16,8% d'habitants que havien nascut a l'estranger, en canvi les Illes Balears marcaren un 18,7%.

Figura 8. País d'origen de la població estrangera de Manacor, any 2006 (font: Institut Balear d'Estadística i elaboració pròpia).

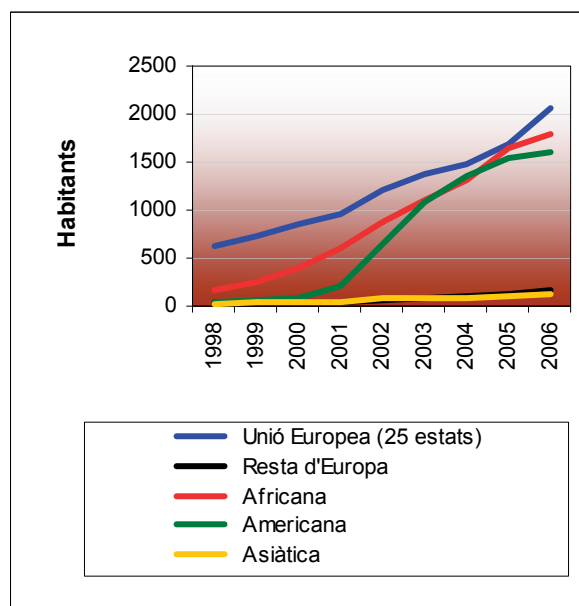

Si s'analitzen les dades per continents, es pot afirmar en primer lloc el fort creixement de la població procedent de la Unió Europea, arribant a 2.068 habitants l'any 2006.

La població d'origen americà presenta una tendència creixent, que durant els tres darrers anys s'ha disparat passant de 204 habitants el 2001 a 1.609 habitants el 2006, xifres una mica inferiors a la població africana que presenta 1.797 habitants.

A continuació, i amb dades de població molt menors, hi ha el col·lectiu asiàtic i l'uropeu no comunitari amb un nombre d'habitants inferior a 200 persones respectivament.

Figura 9. Població de nacionalitat estrangera resident en el terme de Manacor (Institut Nacional d'Estadística i elaboració pròpia).

3.2 EDUCACIÓ I FORMACIÓ

3.2.1 Educació 0-16 anys

El terme de Manacor presenta 17 escoles per a la primera infància (per a infants de 0 a 3 anys), una de les quals és municipal (Centre Municipal d'Educació Infantil nins i nines) i les setze restants són privades.

Per altre banda, es localitzen fins a 17 centres educatius. Hi ha 2 centres públics d'educació infantil (3-6 anys), 5 centres públics d'educació infantil i primària (3-12 anys), 2 centres públics d'educació primària (6-12 anys), 4 centres concertats d'educació infantil, primària i ESO (3-16 anys), 1 centre concertat d'educació especial i 3 instituts d'educació secundària.

Algunes entitats ubicades a Manacor funcionen com a serveis de suport als centres educatius manacorins, com el Centre de Professors i Recursos, l'Oficina d'Escolarització, l'Equip Psico-pedagògic, i l'Equip d'Atenció Primerenca (per a famílies amb infants de 0 a 6 anys).

El Centre de professors i recursos desenvolupa tasques d'assessorament als professors de Manacor, oferint tots els recursos perquè puguin adquirir una formació contínua. L'Oficina

d'Escolarització matricula els alumnes a principi o mitjan curs, si és precís cerquen places disponibles als diferents centres, per a infantil, primària, ESO, batxiller i FP. L'equip psicopedagògic té 8 psicopedagogs i 6 treballadors socials, qui realitzen un assessorament educatiu a l'alumnat. L'Equip d'Atenció Primerenca assessora als pares i mares de nins de 0 a 6 anys, com també a l'equip educatiu que treballa directament amb aquests infants.

El nombre total de professors dels centres educatius de Manacor (14 col·legis i 3 instituts) en el curs 2006-2007 va ser de 579 que impartiren les classes a 6.476 alumnes; llavors, el municipi disposa d'1 professor per cada 11 alumnes.

Cal destacar que el centre d'educació especial Joan-Mesquida no tan sols ofereix el seu servei al nucli de Manacor sinó que també atén a persones amb necessitats d'educació especial de pobles propers a Manacor.

Al curs 2005-2006 acolliren alumnes de Manacor, Cala Ratjada, Capdepera, Son Servera, Cala Millor, s'Illot, sa Coma, Felanitx, s'Horta, sa

Ferrera, Petra, Sant Joan, Vilafranca, Campos i Artà.

L'IES Porto Cristo s'inaugurà el mes de gener de 2007 i actualment s'hi imparteixen classes a alumnes de 1r i 2n d'ESO.

3.2.2. Formació reglada majors de 16 anys

Una vegada finalitzada l'Educació Secundària Obligatòria, els instituts de Mossèn Alcover i de na Camel·la ofereixen diferents alternatives per als alumnes que volen seguir estudiant. El cicle formatiu de grau mitjà ofert per l'Institut d'Educació Secundària Mossèn Alcover s'anomena *Auxiliars d'infermeria*. En canvi, l'IES na Camel·la presenta *Gestió administrativa*, *Comerç*, *Explotació de sistemes informàtics*, *Electromecànica de vehicles*, i *Equips i instal·lacions electrotècniques*.

Per altra banda, el cicle formatiu de grau superior que es pot cursar a l'IES Mossèn Alcover es titula *Educació infantil*, mentre que *Administració i finances* i *Administració de sistemes informàtics* es poden cursar a l'IES de na Camel·la.

Figura 10. Nombre de professors i alumnes dels centres educatius (3-16 anys) del terme municipal de Manacor, curs 2006-2007 (font: Ajuntament de Manacor).

CENTRE	Professors	Alumnes	Ed. Infantil (3-6 anys)	Primària (6-12 anys)	ESO (12-16 anys)	Ed. Especial
CEI Antoni Maura	13	182	182	-	-	-
CEI Sa Torre	14	158	158	-	-	-
CEIP Jaume Vidal i Alcover	22	305	132	173	-	-
CEIP Talaiot	17	196	54	142	-	-
CEIP Mestre Pere Garau	13	108	31	77	-	-
CEIP Mitjà de Mar	31	452	155	297	-	-
CEIP Ses Comes	17	252	74	178	-	-
CEP Es Canyar	29	405	-	405	-	-
CP Simó Ballester	29	465	-	465	-	-
Col·legi Sant Francesc d'Assís	26	371	80	166	125	-
Col·legi Sant Vicenç de Paül	32	438	109	173	156	-
Col·legi La Salle	43	737	156	331	250	-
Col·legi Puresa de Maria	27	363	82	169	112	-
CEE Joan - Mesquida	26	45	-	-	-	45
TOTAL	339	4.477	1.213	2.576	643	45

L'IES na Camel·la també ofereix els cursos d'*Auxiliar de Comerç* i *Auxiliar de reparació de vehicles* que pertanyen al programa de garantia social.

Figura 11. Nombre de professors i alumnes als instituts d'educació secundària del municipi de Manacor, curs 2006-2007 (font: elaboració pròpia).

	IES Mossèn Alcover	IES Na Camel·la	IES Porto Cristo	TOTAL
Professors	120	107	13	240
Alumnes	1.145	772	82	1.999
ESO	565	401	82	1.048
Garantia Social	-	26	-	26
CF Grau mitjà	45	188	-	233
CF Grau superior	41	54	-	95
Batxillerat	494	103	-	597

Els itineraris de batxillerat de l'IES Mossèn Alcover són ciències naturals i de la salut, artístic, humanitats i ciències socials. Per altra banda; a l'IES de na Camel·la, els itineraris són humanitats i ciències socials, ciències naturals i de la salut, i tecnologia.

Figura 12. Alumnes del municipi de Manacor matriculats a la universitat (font: Centre Universitari de Manacor).

UNIVERSITATS	Curs 2005-06	Curs 2006-07
UIB	401	433
UNED	136	147
UOC	49	62
UPC	26	31
UB	43	47
UAB	22	26

Per altra banda, el nombre d'universitaris manacorins va augmentant progressivament i ha arribat a les 433 matrícules a la Universitat de les

Illes Balears, al curs 2006-2007. Cal tenir en compte també una quantitat de joves manacorins que surten de les Illes per estudiar una carrera universitària. Al curs 2006-2007, el Govern Balear concedí 86 beques per aquests estudiants amb l'objectiu de facilitar una formació universitària per alumnes que volen estudiar una carrera que no s'ofereix a la Comunitat Autònoma.

Figura 13. Ajudes del Govern Balear per a universitaris de Manacor que estudien fora de les Illes Balears (font: Centre Universitari de Manacor).

	Curs 2003-04	Curs 2004-05	Curs 2005-06	Curs 2006-07
Sol·licituts de beca	71	100	94	98
Concessions de beca	63	95	91	86

Una altra entitat molt important a tenir en compte és el Centre d'Educació d'Adults Llevant. Aquest centre dona l'oportunitat a qualsevol persona adulta de tornar a reemprendre els estudis, aportant-li una certa flexibilitat per poder compaginar la feina amb les hores de classe. Aquest centre ofereix tallers específics per millorar la formació de la gent adulta. La seva oferta de formació es divideix en quatre apartats: ensenyaments acadèmics (formació reglada), ensenyaments no reglats, ampliació cultural i oci i temps lliure.

Figura 14. Nombre de matriculats al Centre d'Educació d'Adults Llevant, curs 2006-2007 (font: Centre d'Educació d'Adults Llevant).

ÀREA	Matrícules 2006-07	Professors 2006-07	Monitors 2006-07
Acadèmica	293	20	-
Ensenyaments no reglats	209		
Ampliació cultural	67	-	4
Oci i temps lliure	543	-	15
TOTAL	1.112	20	19

Pel que respecta a ensenyaments acadèmics, es realitzen ensenyaments inicials Nivell I (alfabetització) per aprendre a llegir, escriure i realitza operacions bàsiques de matemàtiques; ensenyaments inicials Nivell II (consolidació), on es treballen matèries de matemàtiques, llengua catellana, catalana i socionaturals per poder accedir

a l'educació secundària; i també educació secundària per a persones adultes (ESPA) adreçat a persones majors de 18 anys i a les majors de 16 anys amb contracte de treball.

L'Escola Municipal de Música, quant a ensenyaments reglats, realitza 2 cursos de grau mitjà (1r i 2n) on s'estudia llenguatge musical, un instrument, classe col·lectiva, conjunt coral-orquestra i piano complementari.

3.2.3. Formació no reglada

Quant a la formació no reglada, Manacor presenta una oferta força variada.

En aquest cas, el Centre d'Educació d'Adults Llevant ofereix un Programa de Garantia Social d'Ofimàtica; la preparació per a les proves d'accés a Cicles Formatius de Grau Superior; preparació per a les proves d'accés a la Universitat per a majors de 25 anys; català i castellà (nivells 1 i 2). Els cursos d'ampliació cultural són d'anglès, alemany i informàtica. L'oferta referent a activitats d'oci i temps lliure de cara al curs 2006/2007 és la següent: Ball de saló, calats i macetes, complements d'estam (ganxet i agulles), cuina asiàtica, fang I-II, fang III-IV, fang nivell superior, gimnàstica, macramé, palestrina, pastes de porcellana i copinyes, patchwork, pintura a l'oli, pintura carbó, pintura ceràmica i roba, poda i empelts, policromats decoració objectes i tècnica de servilleta, punt mallorquí, restauració de mobles i teatre.

L'Escola Municipal de Mallorca presenta una tasca d'ensenyament i difusió de la llengua catalana, com també de la cultura mallorquina a nivell literari, històric i geogràfic. A la vegada, dona cursos de balls tradicionals i de cossiers.

A l'Escola Municipal de Música es matricularen 390 alumnes el curs 2006-2007. Els ensenyaments no reglats es divideixen en 2 apartats: (1) Cicle infantil (iniciació 4-7 anys): s'ensenya música i moviment i taller orientatiu d'instruments; (2) Grau elemental: en els cursos de 1r i 2n aprenen el llenguatge musical, un instrument i es dona classe col·lectiva. En els cursos de 3r i 4t es profunditza en els mateixos apartats i s'afegeix coral.

També s'ofereix la possibilitat de fer dansa per a petits, mitjans, adolescents i adults. A més es pot

optar a realitzar estudis no reglats (a partir de 12 anys) de llenguatge musical 1 i 2, un instrument, instruments tradicionals, informàtica musical, arranjaments moderns, harmonia moderna i combos de música moderna. Les matèries que s'ofereixen són les següents: Cant, clarinet, saxofon, trompeta, flauta, percussió, violí, xeremies, trombó, oboè, trompa, violoncel, flabiol i tamborí, llaüt i bandúrria, piano, guitarra, fagot, baix elèctric, bateria, combos i dansa.

Figura 15. Nombre de matrícules formalitzades a l'Escola Municipal de Mallorca, curs 2006-2007 (font: Escola Municipal de Mallorca).

SECCIÓ	CURS	2006-07
Llengua Catalana	Nivell A	79
	Nivell B	124
	Nivell C	144
	Nivell D	45
	Nivell E	9
Cultura	Formació permanent	133
	Balls tradicionals	112
	Dansa cossiers	19
Col·laboració	ICE: Reciclatge i formació lingüística i cultural	78
	EBAP: Llengua catalana del pla EBAP	10

Per altra banda, l'ús de les biblioteques municipals va augmentant cada any, que arribà fins a 44.841 usuaris i 20.014 préstecs l'any 2006. La biblioteca de Manacor és la que presenta una afluència més elevada (78,4% dels usuaris), cal dir però que les biblioteques de Porto Cristo (14,3% dels usuaris) i de Son Macià (7,3% dels usuaris) s'ha consolidat i també presenten un increment anual d'usuaris.

El teatre municipal de Manacor presenta una certa varietat d'usuaris, ja que ofereix diversos tipus d'activitats. L'any 2006 hi hagué 75.570 usuaris, dels quals un 56% anaren al teatre, un 6% a concerts, un 9% realitzaren altres activitats culturals (cinema, etc.) i el 30% restant visitaren el teatre per altres motius com puguin ser un congrés, una exposició, reunions d'associacions, etc.

3.3 ASPECTES SOCIALS

3.3.1 Serveis Socials de l'Aj. de Manacor

L'àrea de Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Manacor s'estructura en 6 serveis diferents que donen resposta a les necessitats bàsiques dels ciutadans, i que s'expliquen a continuació:

Servei d'atenció a la població comunitària. Es desenvolupa mitjançant una acció d'intervenció social individual / familiar.

Figura 16. Intervencions de l'àrea de Serveis Socials per demanda i sector, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

Demandants / sectors	A	B	C	D	E	Total
Població general	75	4	2	18	17	116
Família	100	66	7	61	63	297
Infància	154	42	8	72	19	295
Joventut	47	64	19	94	2	226
Dona	35	20	2	53	24	134
Persones majors	68	320	5	2	9	404
Discapacitats	22	35	1	26	6	90
Immigrants	344	17	7	231	146	745
Malalts mentals	7	14	1	15	16	53
Altres	18	2	5	18	25	68
TOTAL	870	584	57	590	327	2.428

A	Prestacions i actuacions d'informació, orientació, gestió, valoració i mobilització de recursos.
B	Prestacions i actuacions de suport a la unitat de convivència i ajut a domicili.
C	Prestacions i actuacions d'allotjament alternatiu.
D	Prestació i actuacions de prevenció i inserció social.
E	Recursos complementaris per a la cobertura de necessitats de subsistència.

Servei d'atenció a la població no comunitària. Es desenvolupa mitjançant tres tipus d'accions: (1) Informació i orientació per a persones immigrants no comunitàries; (2) Emissió d'informes municipals per adjuntar a expedients a l'oficina d'estrangeria; (3) Intervenció social de caire grupal amb dones immigrants nouvingudes al municipi.

Servei d'atenció a persones dependents i gent gran. Es desenvolupa mitjançant tres tipus d'accions: (1) Informació i orientació a gent gran i els seus cuidadors, (2) Suport al domicili a gent gran i discapacitada i als seus cuidadors, (3) Accions preventives adreçades a la gent gran i als seus cuidadors.

Servei d'atenció a la infància i la família. Aquest servei es desenvolupa mitjançant quatre tipus d'accions: (1) Intervenció preventiva al carrer; (2) Intervenció en famílies amb menors i adolescents, (3) Prevenció de drogues amb joves; (4) Teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere.

Servei de promoció de la inserció sociolaboral. Es desenvolupa mitjançant una acció de suport a la inserció sociolaboral.

Unitat bàsica de la zona costanera. Aquest servei es desenvolupa mitjançant 3 accions: (1) Assessorament psicològic familiar a pares, (2) Grups d'autoajuda per a pares; (3) Escola per a pares.

Figura 17. Intervencions de l'àrea de Serveis Socials per recurs aplicat i per valoració, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

RECURS APLICAT	NÚM. INTERVENCIONS
Informació, orientació, assessorament i mobilització de recursos	879
Actuacions de suport a la unitat de convivència i al domicili	599
Accions de prevenció/inserció social	593
Recursos complementaris cobertura de subsistència	225
Allotjament alternatiu	14
TOTAL	2.310

PER VALORACIÓ	NÚM. INTERVENCIONS
Necessitat d'adequada integració social	1.241
Necessitat d'adequada convivència familiar	1.172
Necessitat d'informació sobre l'accés a recursos	769
Manca de mitjans de subsistència	336
TOTAL	3.518

3.3.2 Entitats de caràcter sociolaboral

Les entitats de caràcter sociolaboral més rellevants que treballen en el terme de Manacor són les següents:

APROSCOM: aquesta entitat té un àmbit d'actuació que abasta la comarca de Manacor. El seu propòsit és millorar la qualitat de vida a les persones amb discapacitat intel·lectual. La seva tasca es basa en aportar recursos educatius, de formació i de suport per afavorir la integració social, laboral i familiar.

Estel de Llevant: l'associació dona cobertura a la comarca de Llevant. Els seus objectius són orientar la societat per tal de millorar la seva relació amb els malalts mentals; crear una xarxa de transport que faciliti la participació dels malalts a les diverses activitats; millorar la qualitat de vida dels usuaris i afectats; mantenir un espai socialitzador i terapèutic que propicii l'aprenentatge, l'autonomia personal i la relació dels malalts entre ells i la societat en general; millorar el nivell de coneixement de la malaltia per part dels familiars dels afectats per tal que puguin incidir positivament en l'evolució dels malalts. Les activitats i serveis que dona l'associació són tallers dirigits per voluntaris (ceràmica, dibuix i pintura, relaxació, cordatge de cadires), sessions de teràpia psicològica, sortides culturals i excursions. També es realitza un taller de formació pre-laboral a una empresa de pastissos.

Unió d'associacions i centres d'assistència a minusvàlids de Balears (UNAC) – oficina de Manacor: aquesta entitat tracta amb usuaris de la comarca de Llevant. El seu objectiu és millorar la situació sociolaboral dels discapacitats. Es treballa des de 4 vessants diferents: (1) Usuaris: orientació formativa i laboral; suport en la recerca i realització de formació; suport en l'obtenció, l'adaptació i el manteniment d'un lloc de treball. (2) Famílies: informació i assessorament continu sobre els plans de feina que es duen a terme amb els seus familiars. (3) Centres educatius: alternatives formatives i laborals a alumnes amb necessitats educatives especials després de l'acabament de l'etapa educativa; suport en la realització de cicles formatius i cursos de garantia social; informació adreçada a professionals de l'educació sobre els serveis i recursos que oferim. (4) Empreses: assessorament sobre contractacions i

bonificacions; presència directa d'un professional en el lloc de treball per garantir l'adaptació del treballador. Aquest servei va dirigit a qualsevol persona que acrediti un grau de minusvalidesa igual o superior al 33%.

La ONCE – oficina de Manacor: aquesta entitat dona cobertura a la comarca de Llevant. El seu propòsit és atendre a persones amb sordoceguera. Realitzen serveis socials especialitzats referents a educació, autonomia personal, ocupació, comunicació i accés a la informació, oci, esport, etc.

Càrites Diocesana de Mallorca: un dels àmbits d'actuació és Manacor. L'objectiu és promoure la inserció laboral de dones excloses per preparar-ne l'ingrés en el mercat laboral; adquirir coneixements bàsics (lectura i escriptura, prevenció, salut i nutrició...) així com habilitats socials que en facilitin la inserció laboral; promoure el desenvolupament dels aspectes personals bàsics per a la inserció sociolaboral; incentivar la participació en la recerca d'alternatives a les pròpies carències. Aquesta entitat realitza diverses activitats com teoria i pràctica de la confecció amb corda (cadires i altres); teoria i pràctica del servei domèstic i economia domèstica; orientació laboral bàsica; alfabetització, cultura bàsica i habilitats socials; prevenció de riscos laborals; nutrició i salut; i dona, societat i drets. La població destinatària són dones de 18 a 64 anys amb càrregues familiars, desestructuració personal i familiar, minories ètniques, amb escassa o nul·la formació acadèmica.

S'EIX - Servei de Inserció en xarxa: és un servei que pertany a l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca i treballa amb usuaris de la comarca de Llevant. Actualment s'hi dona informació, orientació laboral i realitzen recerca de feina per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral. Els usuaris d'aquest servei provenen d'altres entitats com Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Manacor, Càritas, OFIM, Casal de Dones, etc.

TAS – Treball amb suport: aquest servei també pertany a l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca i consisteix en un conjunt de serveis i accions centrades en la persona, fonamentalment individualitzades, perquè una persona amb discapacitat i amb especials dificultats pugui

accedir, mantenir-se i promocionar-se en una empresa ordinària en el mercat de treball obert, amb el suport de professionals i d'altres tipus de suports.

Institut de Reinserció Social (IRES): aquest institut treballa dins la comarca de Llevant, alguns pobles de la Mancomunitat del Pla, Felanitx i Campos. El seus objectius són afavorir els processos de canvi d'actituds i l'adquisició d'habilitats sociolaborals per facilitar l'accés al mercat de treball. Transmetre uns coneixements tècnics en l'especialitat de neteja que cobreixin les exigències que requereix aquest sector. Es realitzen pràctiques al sector de l'hoteleria (cambrera d'habitacions i neteja), cursos sobre introducció al món laboral (amb visites a centres), seguretat i higiene en el treball, reforçament de la lectoescriptura, habilitats socials i coneixements de l'entorn, autoconeixement i resolució de problemes, i educació per a la salut. La població destinatària són dones amb edat laboral amb dificultats d'integració, problemes psicosocials, problemes personals i de salut i amb un nivell formatiu limitat.

Àrea de Desenvolupament Local: és una àrea municipal amb un àmbit d'actuació que abasta el municipi de Manacor. Presenta dues subàrees diferenciades, una és l'Agenda Local 21 i l'altre el Foment de l'ocupació. L'Agenda Local 21 té per objectiu el desenvolupament sostenible del municipi. Els seus continguts fan referència a l'execució dels projectes emanats del Pla d'Acció de l'AL21 de Manacor, la coordinació del Fòrum Ciutadà, l'actualització de la diagnosi ambiental i l'anàlisi dels indicadors de sostenibilitat. Foment de l'Ocupació té com a propòsit ser el punt d'unió entre empreses i demandants de treball. Els continguts es distribueixen en 3 línies de treball: empreses i emprenedors (s'hi treballen les necessitats laborals, formatives i nous models de col·laboració amb les empreses i s'assessora als emprenedors) orientació laboral (es dona orientació laboral general i a grups específics com aturats de llarga durada, persones majors de 45 anys, immigrants, dones amb càrregues familiars, joves sense estudis, discapacitats, etc.), i formació (s'hi realitzen escoles tallers, tallers d'ocupació i cursos de formació professional). Aquest servei va dirigit a persones majors de 16 anys.

SOIB – oficina de Manacor: és un servei d'ocupació que dona cobertura a la zona de Llevant. Realitza diversos tipus de serveis de tramitació sobre l'atur i recerca de treball per a persones amb edat laboral.

Cambra de comerç – oficina de Manacor: treballa per a la comarca de Llevant i dona assistència a emprenedors per a la creació de noves empreses, assessorament a empreses consolidades, formació empresarial i professional, i col·laboració amb sectors empresarials. Les característiques de la població destinatària són persones amb edat de treballar, emprenedors i empresaris.

Associació de Joves Empresaris de les Illes Balears (AJEIB): el seu àmbit d'actuació són les Illes Balears, però realitzen un servei específic d'assessorament a emprenedors a Manacor, 2 dies a la setmana. El seu objectiu és promoure vocacions empresarials i representar, defensar i gestionar els interessos dels joves emprenedors i empresaris. L'assessorament consisteix en el següent: Elaboració de plans d'empresa, orientació sobre formes jurídiques, accés a recursos, tramitació de documents i seguiment individualitzat.

Figura 18. Àrea de Desenvolupament Local (fotografia: Ajuntament de Manacor).

Societat de Garantia Recíproca (ISBA) – oficina de Manacor: aquesta societat treballa amb usuaris de la comarca de Llevant. El seu objectiu és avalar projectes viables relacionats amb emprenedors, consolidació d'empreses, expansió d'empreses, etc.

CCOO Manacor: el seu àmbit d'actuació és Manacor i termes municipals propers. Presenta 2 àrees d'actuació. Àrea 1: Treballadors. S'informa i assessora sobre els drets i deures dels treballadors, actius i desocupats i tipus de prestacions; s'orienta sobre l'oferta formativa, laboral i professional, dissenyant itineraris formatius i laborals i planificant el procés de recerca i millora de feina. Àrea 2: Servei específic per a immigrants: S'informa i assessora sobre la formació reglada, ocupacional i contínua, els tipus de contracte, la situació del mercat laboral, les oportunitats d'ocupació i els nous jaciments d'ocupació. S'entrenen tècniques bàsiques de recerca de feina. Es realitza el seguiment de l'adaptació al lloc de feina, assessorant en la negociació de conflictes, detectant possibilitats formatives i proporcionant estratègies de manteniment del lloc.

Figura 19. SOIB – oficina de Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).

UGT Manacor: el seu àmbit d'actuació és Manacor i termes municipals propers. El seu propòsit és informar i assessorar sobre els drets i deures dels treballadors, actius i desocupats i tipus de prestacions. S'hi resolen qüestions laborals mitjançant gabinet jurídic, realitzen orientació sobre temes de protecció per desocupació, expedients de regulació, prevenció de riscos laborals, formació contínua adaptada als llocs de feina.

PIMEB – oficina de Manacor: aquesta entitat treballa amb petites i mitjanes empreses de la comarca de Llevant. Els objectius són proporcionar

informació sobre el mercat laboral i l'oferta formativa; realitzar accions d'orientació i inserció laboral; i proporcionar estratègies de recerca de feina.

CAEB – oficina de Manacor: els empresaris que tracta l'entitat provenen de la comarca de Llevant. L'objectiu és la defensa i representació dels interessos dels empresaris de Balears, cercant sempre una millora paulatina de l'entorn en el qual desenvolupen la seva activitat i amb l'interès de millorar els nivells d'ocupació i benestar econòmic i social de la comarca.

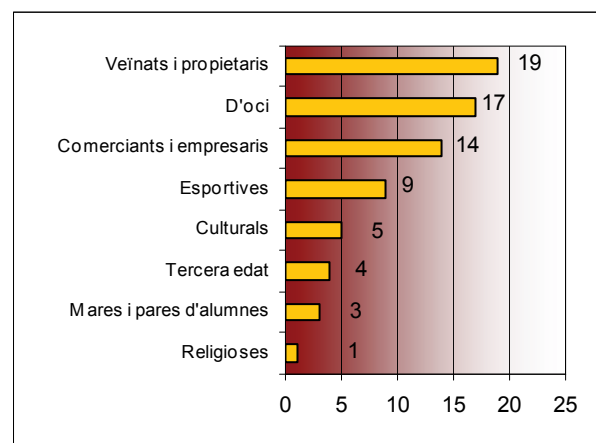
3.3.3 Teixit Associatiu

El municipi de Manacor presenta 165 associacions registrades a l'Ajuntament de Manacor, de les quals 72 són considerades actives, és a dir, associacions que realitzen una o més activitats durant l'any.

Les associacions més consolidades del municipi són les referents a veïnats i propietaris, les quals presenten el suport de la Federació d'associacions de veïnats i defensen els interessos dels veïnats de cada una de les barriades o nuclis que representen.

A continuació destaquen les associacions relacionades en temes d'oci que també representen un percentatge elevat de ciutadans de Manacor. En tercer lloc es troben les associacions de comerciants i empresaris que vetlen per a un correcte desenvolupament econòmic del municipi evitant el mínim possible de perjudicis per a les empreses manacorines.

Figura 20. Nombre d'associacions actives de Manacor per tipologia, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

3.4 ACTIVITAT ECONÒMICA

3.4.1. El sector primari

Històricament, l'activitat agrícola i ramadera fou la base de l'economia del terme municipal de Manacor. Aquesta es caracteritzava per l'elevada productivitat i rendiments. A partir de la segona meitat del segle XIX, com també a tota l'illa en general, es produí la reducció de conreus tradicionals mediterranis. Tot i així, a principis del segle XX continuava sent clau dins l'economia manacorina.

A principis del segle XX, les grans propietats tornaren a patir un accelerat procés de parcel·lació. Durant la primera meitat del segle XX, l'agricultura de secà (especialment els cereals) tenia un paper primordial. El conreu de l'ametller, del garrover, de la figuera, dels arbres fruiters i hortalisses agafaren de cada vegada majors extensions. A partir de la segona meitat del segle XX s'inicià la decadència d'aquest sector a causa de l'arribada del turisme en massa que provocà un fort creixement del sector terciari, i de forma col·lateral una consolidació del sector secundari. Des de la dècada de 1960, la població jove ha anat abandonant les activitats agràries, per introduir-se en el sector secundari, molts en la construcció, i sobretot en el terciari, especialment a la zona costanera del terme.

Figura 21. Nombre d'explotacions i distribució general de la superfície agrària de Manacor (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).

Total d'explotacions amb terres	795 Ha
Total superfície agrària	19.120 Ha
Superfície agrícola utilitzada (SAU)	14.121 Ha
Terres llaurades	12.466 Ha
Terres per pastures permanents	2.255 Ha
Total d'unitats de feina per any (UTA)	699

El sector primari està format per l'agricultura, la ramaderia i l'activitat extractiva d'àrids. Manacor no presenta una elevada activitat agrícola en relació a la resta del municipis de l'illa. Una part petita de la població es dedica, bé a temps complet, bé a temps parcial, a tasques relacionades amb el camp.

L'agricultura de la propietat és comuna a tots els nuclis. Una sèrie reduïda de grans propietats (les possessions) i una gran quantitat de petites parcel·les (de menys d'una hectàrea) que conformen la major part de la superfície de la zona i que són resultat de la divisió de les grans propietats degut a la pressió sobre la terra que es donà durant la segona meitat del segle XIX.

Figura 22. Explotacions al municipi de Manacor, segons la personalitat jurídica del titular (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).

Total explotacions	795
Persona física	754
Societat mercantil	24
Entitat pública	-
Cooperativa de producció	1
Societat agrària de transformació	3
Altra condició jurídica	13

La pagesia de Mallorca està organitzada en cooperatives agrícoles. Aquestes cooperatives emmagatzemen els productes i també funcionen com a tendes de productes fitosanitaris, fertilitzants, llavors i productes manufacturats produïts pels pagesos. L'any 2001, n'hi havia una en funcionament a Manacor.

Figura 23. Aprofitament de la terra a Manacor (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).

Superfície agrària total	19.120 Ha
Total terres llaurades	12.466 Ha
Herbació	9.070 Ha
Fruiters	2.447 Ha
Oliverar	13 Ha
Vinya	76 Ha
Altres	860 Ha
Total terres no llaurades	6.654 Ha
Terres per a pastures permanents	2.255 Ha
Prats o prades	202 Ha
D'altres superfícies	2.053 Ha
Espècies arbòries forestals	1.420 Ha
D'altres superfícies	724 Ha

Segons la consulta feta al cens agrari de 1999, el nombre total d'explotacions a Manacor és de 795 amb una superfície agrària útil (SAU) de 14.121 Ha (el 56,61% de la superfície del municipi). El nombre total de terres llaurades és de 12.466 Ha i les terres per a pastures permanents són 2.255 Ha.

Del conjunt de SAU, 1.549 Ha són de reguiu (el 10,5%) i la resta de secà. A Manacor predominen les petites explotacions i són poques les que superen les 70 Ha. Quasi el 70% de les explotacions no superen les 10 Ha. Segons la seva extensió, els principals cultius de Manacor són els herbacis (9.070 Ha), els fruiters (2.447 Ha) i altres cultius llenyosos (860 Ha).

Mitjançant el mètode de rec, es reguen per aspersió 637 Ha i per goteig 488 Ha (generalment regatge localitzat, és a dir, per a cada planta es controla la quantitat d'aigua subministrada mitjançant emissors localitzats com el degoteig, microaspersió, exsudació, etc.).

Figura 24. Superfície agrària segons el mètode de rec (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).

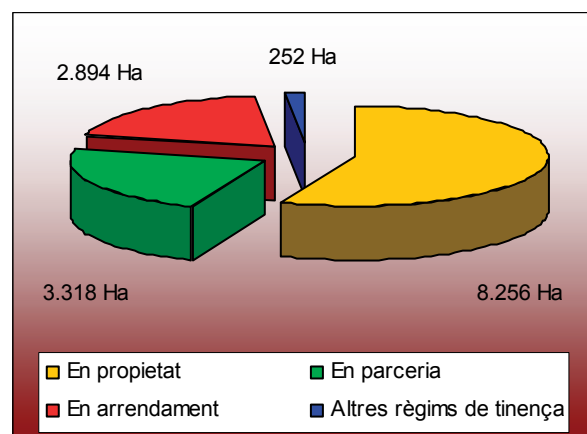
Total superfície regable	1.549 Ha
Total superfície regada	1.140 Ha
Per aspersió	637 Ha
Localitzat (goteig)	488 Ha
Per gravetat	11 Ha
Altres mètodes	3 Ha

Segons el règim de tinença de la terra, el 56,1% de la superfície és en propietat i pràcticament tota la resta correspon a parcel·la (22,5%) i arrendament (19,6%). Aquests percentatges són diferents a les Balears, on el 68% són explotades pel propi propietari, mentre que els percentatges de parcel·la i arrendament són del 9% i 21%, respectivament.

La ramaderia del municipi, ha estat des de fa molt de temps una activitat complementària a l'agricultura i s'ha explotat en règim extensiu. La majoria de les granges s'exploten en règim extensiu o semiextensiu, i a més en els darrers anys s'observa la tendència a reduir la cabana ramadera. En aquest territori, per unitats ramaderes, predomina l'aviram amb el 82% del total de caps, els ovins representen un 14% i els

porcins un 3%. La major part d'explotacions ramaderes són de petites dimensions.

Figura 25. Superfície agrària útil de Manacor segons el règim de tinença (font: Diagnòstic Ambiental de Manacor, 2003).

Quant a la caça, el nombre total de vedats al municipi és de 116, amb una superfície de 21.251,8 Ha, és a dir gairebé el 82% de la superfície total del terme. El nombre total de vedats a l'illa de Mallorca és de 1.357 vedats, per tant, a Manacor hi ha el 9% de vedats de l'illa. Hi ha zones acotades i d'altres que no hi estan. El vedat acotat ocupa 21.063,96 Ha i la societat de caçadors de Manacor compta amb uns 200 socis que es dediquen a caça menor. Els refugis de caça són les zones on no es pot practicar la caça. De les 5.951 Ha que hi ha a l'illa cap es troba a Manacor.

Figura 26. Pedreres actives a Manacor, any 2002 (font: Ajuntament de Manacor).

NOM	RECURS	INICI ACT.	PRODUCCIÓ
Santa Bàrbara	Arenisca	01-11-1957	2.116 Tn
Herraez	Calissa	17-07-1964	25.000 Tn
La Torre	Calissa	07-08-1954	320 Tn
Son Macià	Calissa	01-11-1979	1.320 Tn
Son Sureda Pobre	Calissa	01-01-1981	18.000 Tn
Sbert Bauzà	Arenisca	30-05-1995	1.152 Tn

En aquest moment, en el transcurs del procés d'aprovació del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU), hi ha sis pedreres actives incorporades al Pla i altres quatre que estan en tramitació, totes elles estan ubicades fora de les àrees d'especial protecció. Totes han aprovat el Pla de Restauració i

les dades de predicció corresponen a la previsió del Pla de Labors per a l'any 2002 de cada una de les pedreres, i estan expressades en tones. Per altra banda n'hi ha tres que no han tramitat la seva adaptació, vuitanta pedreres inactives i una pedrera d'interès etnològic, coneguda com la pedrera de Can Negret.

Figura 27. Pedreres inactives de Manacor, any 2002 (font: Ajuntament de Manacor).

RECURS	NOMBRE
Arenisca	62
Calisa	13
Margues	1
Argila	3
Molassa	1
TOTAL	80

El sector primari continua sent molt vulnerable a causa de les condicions climatològiques adverses, de la baixa rentabilitat dels productes agrícoles, de la caiguda de la producció balear de carn de porquí aviram i al descens de la pesca tradicional.

3.4.2. El sector secundari

El sector industrial ha presentat, tradicionalment, una alta implantació al terme de Manacor, més concretament el sector de la fusta i el de les perles de bijuteria. D'aquesta manera, durant la primera meitat del segle XX es tractava d'una activitat artesanal i familiar on abundaven els petits tallers o fàbriques de calçat, ferrerries, fusterries, teixits, embotits, productes agroalimentaris, elaboració de vins, aiguardents, licors, etc.

Des del 1902, any en què es fundà la primera fàbrica de perles d'imitació, aquesta indústria ha estat un factor clau en el desenvolupament econòmic de Manacor. A la dècada de 1930, arribà a tenir un miler de treballadors. Després d'una etapa de transició, als anys 1950, aquest sector estava format per 7 empreses que comptaven amb un total de 800 treballadors. En la dècada de 1970, el nombre de treballadors superava els 1.300. En els darrers anys les perles han estat una de les activitats econòmiques principals en diversos establiments per a la venda, encara que avui en dia

només queda una factoria de perles en actiu a Manacor.

A partir del decenni del 1950, es produí la consolidació del sector secundari, sobretot entorn dels mobles i de les perles, i la progressiva recessió de l'activitat agrària. Posteriorment, el desenvolupament del turisme i la seva oferta de serveis acabà provocant el declivi del sector primari.

Figura 28. Distribució de superfícies en el polígon industrial de Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

ÚS AGRUPAT	m²	%
Equipaments i serveis	10.500	4,1
Espais lliures	72.600	26,7
Zona industrial	170.608	67,2
TOTAL	253.708	100,0
ÚS DETALLAT	m²	%
Equip. socials i comercials	5.100	2,0
Equipament esportiu	5.100	2,0
Servei d'infraestructures	300	0,1
Pares i jardins públics	25.400	10,0
Xarxa viària i aparcaments	37.800	14,9
Aparcaments	9.400	3,8
Zona industrial A	168.467	66,4
Zona industrial B	2.141	0,8
TOTAL	253.708	100,0

La mecanització de la fusteria tradicional manacorina marcà l'inici de la indústria local del moble. Al llarg del segle XX, es consolidaren i integraren algunes indústries complementàries, com la del tapís, el vidre i el marbre. Aquest procés culminà l'any 1977 amb la fundació de l'Associació Empresarial de la Fusta i l'Olivera de Balears. Actualment el moble segueix sent un dels sectors econòmics més destacats del terme municipal.

Amb la consolidació del turisme de masses, aparegueren a la segona meitat dels anys 1960, un important nombre d'empreses relacionades amb el

subsector de la construcció, com la fabricació de materials de construcció (rajoles, formigó pretensat, ciment, etc.); a més, sorgiren una sèrie d'empreses de transformació, com la del ferro forjat, d'objectes de fusta, vidre i ceràmica, botigues de records i algunes indústries alimentàries i de productes químics.

Per una altra banda, amb la construcció de l'actual polígon industrial, Manacor experimentà un considerable desenvolupament mitjançant la instal·lació d'un elevat nombre d'empreses.

Figura 29. Treball a una fusteria del terme municipal de Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).

La indústria presenta un alt grau d'implantació a Manacor. L'any 2002, el polígon industrial presentava 60 parcel·les, de les 84 que hi havia, que estaven ocupades per empreses majoritàriament d'automoció, de serveis i subministrament, d'instal·lacions, distribució de materials de construcció, de menjars i begudes, tallers diversos, etc.

Es tracta d'un actiu amb possibilitats d'omplir les parcel·les encara sense ús. La superfície total del polígon és de 253.708 m² dels quals hi ha 170.608 m² declarat com a zona industrial, 10.500 m² d'equipaments i serveis i 72.600 m² de parcel·les destinades a espais lliures.

El sector industrial predominant a Manacor és la construcció, la qual representa un 62,2% del total d'indústries. Per altra banda, el sector dedicat a

l'energia i l'aigua no arriba sols a l'1%. El sector de la construcció s'ha desenvolupat ràpidament per l'illa de Mallorca i especialment a Manacor. Es pot considerar de magnitud mitjana-gran si es compara amb altres sectors de la Comunitat Autònoma.

Figura 30. Tipus d'empreses instal·lades al polígon industrial de Manacor, any 2003 (font: Ajuntament de Manacor).

Tipus d'empreses	Núm.	Tipus d'empreses	Núm.
Automoció	10	Centre tecnològic de fusta	1
Mobles	7	Bar	1
Fusteria	9	Marmoleria	1
Perleres	2	Gràfiques	2
Instal·lacions	8	Vidrieria	1
Empresa de neteja urbana	1	Pintura i planxa	1
Bombers	1	Pneumàtics	1
Agència de viatges	1	Balaustrades	1
Serveis i subministrament	9	TOTAL	57

Figura 31. Nombre de llicències industrials segons l'IAE, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

SECTOR	Llicències industrials	%
Construcció	816	62,2
Altres manufactures	378	28,7
Mecànica de precisió	68	5,2
Indústria química	41	3,1
Energia i aigua	10	0,8
TOTAL	1.313	100,0

També són molt abundants els tallers de fusta, mecànica, instal·lacions i de serveis i subministraments. Alguns són petites empreses familiars, exceptuant els tallers que s'ubiquen dins el Polígon Industrial que són de majors dimensions.

L'agricultura i la ramaderia han criat al seu voltant una indústria relacionada amb la transformació de productes (agroindústries) que a Manacor suposa un percentatge petit del total de Mallorca pel fet que cada vegada hi ha menys activitat primària.

Quant a les sol·licituds de llicències d'obres presentades a l'Ajuntament de Manacor, des de l'any 2002 s'han incrementat estabilitzant-se per sobre de les 900 en els dos darrers anys.

Figura 32. Sol·licituds de llicències d'obres (font: Ajuntament de Manacor).

ANY	OBRES MAJORS	OBRES MENORS	TOTAL
2000	501	415	916
2001	476	370	846
2002	380	313	693
2003	382	312	694
2004	458	340	798
2005	532	373	905
2006	587	320	907

En els darrers tres anys, s'ha produït un descens de les llicències concedides per tipus d'obres a Manacor situant-se l'any 2006 en 106 llicències per a nova planta, 71 per a rehabilitació, en canvi el nombre de llicències per a demolició manté uns valors molt baixos (11 llicències en el 2006).

El nombre d'edificis de nova planta a construir a Manacor ha disminuït en els dos darrers anys, devers l'any 2006 n'hi havia 126. En canvi, pels habitatges de nova construcció, les dades es mantenen just per sobre de 400.

Referent a les obres de rehabilitació i demolició, les dades no presenten variacions significatives en els darrers 5 anys. L'any 2006 hi havia per una part 66 edificis i 76 habitatges per rehabilitar, i per altra part 36 edificis i 38 habitatges per demolir.

Figura 33. Llicències concedides per tipus d'obres a Manacor (font: Àrea de Fomento. Delegación de Gobierno).

ANY	NOVA PLANTA			REHABILITACIÓ				Demolició total exclusivament	TOTAL
	Edificis			Edificis			Locals		
	Total	Amb demolició prèvia	Sense demolició	Total	Amb demolició parcial prèvia	Sense demolició			
2002	123	20	103	106	27	79	-	4	233
2003	119	15	104	103	26	77	11	7	240
2004	130	19	111	95	35	60	11	5	241
2005	97	16	81	87	17	70	8	7	199
2006	106	16	90	66	18	48	5	11	188

Figura 34. Edifici, superfície i habitatges segons el tipus d'obra a Manacor (font: Àrea de Fomento. Delegación de Gobierno).

ANY	EDIFICI DE NOVA PLANTA							OBRES DE REHABILITACIÓ		OBRES DE DEMOLICIÓ	
	Edificis a construir			Superfície a construir (m²)			Habitatges	Edificis	Habitatges	Edificis	Habitatges
	Total	Residencials	No residencials	Total	Residencials	No residencials					
2002	137	108	29	67.220	60.848	6.372	257	107	28	24	13
2003	130	111	19	63.949	46.260	17.689	182	112	45	37	18
2004	145	123	22	102.185	87.702	14.438	416	109	57	26	24
2005	122	113	9	81.705	73.937	7.768	321	90	82	23	16
2006	126	115	11	84.871	79.158	5.713	405	66	76	36	38

3.4.3. El sector terciari

El gran pes demogràfic i econòmic de Manacor condiciona el desenvolupament del sector terciari. La dotació en serveis és, en general, àmplia, ja que el municipi s'ha enriquit en els darrers anys d'un contingent demogràfic que justifica la presència d'una oferta variada de serveis.

Històricament (finals del segle XIX), l'activitat comercial estava limitada a la venda i exportació de productes agrícoles i a la importació d'articles de consum. Es començà a celebrar el mercat del dilluns, que substituï les tradicionals fires.

Un exemple de la dinamització econòmica a finals del segle XIX és la creació de diferents societats mercantils, moment en què també es comencen a obrir les primeres sucursals bancàries.

Figura 35. Indicadors d'activitat dels serveis de Manacor i de les Balears (font: Anuari econòmic de la Caixa).

INDICADOR	MANACOR		BALEARS	
	2000	2005	2000	2005
Llicències comercials al menor / 1.000 hab.	25,83	24,48	23,81	24,31
Llicències comercials a l'engròs / 1.000 hab.	4,60	6,70	6,70	4,05
Bancs / 1.000 hab.	0,84	0,64	0,65	0,53
Ofic. bancàries / 1.000 hab.	1,33	1,08	1,21	1,15

Aquest cúmul d'esdeveniments units al desenvolupament del turisme i a la decadència del sector primari, ha fet que hi hagi la presència important de serveis destinats a empreses.

Cal apuntar una certa representació del comerç a l'engròs i algunes gestories i entitats financeres. Pel que fa al comerç, actualment es troba en expansió i predominen petits establiments als nuclis urbans residencials, dedicats a la venda de productes consumibles, que majoritàriament disposen de pocs empleats, i la tradició del mercat setmanal. Manacor presenta diversos centres comercials que pretenen cobrir les necessitats dels manacorins i residents a municipis propers. Una part significativa del comerç del municipi es dedica a l'alimentació.

La importància del sector de la restauració s'ha vist augmentat en els darrers anys, especialment per

l'aparició de restaurants de qualitat destinats a la població resident i també als turistes.

Figura 36. Establiments comercials de Manacor, any 2004 (font: Institut Balear d'Estadística).

COMERÇ	SECTOR	TOTAL
Comerç al detall	Alimentació	176
	No alimentació	681
	Mixt o integrat	41
	Bars i restaurants	341
Comerç a l'engròs	-	156

Tenint en compte que el terme de Manacor és un dels municipis amb més quilòmetres de costa de les Illes, podem destacar la seva activitat turística que té els seus orígens als primers anys del segle XX.

Figura 37. Establiments de restauració a Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

ESTABLIMENTS	TOTAL
Restaurants	86
Cafeteries	78
Cafès i bars	142
Altres serveis	9

L'activitat turística esmentada es centrava inicialment en la visita dels centres emblemàtics del litoral manacorí, com són les Coves dels Hams (habilitades l'any 1912) i les del Drac (a partir de 1922). Amb l'arribada del turisme de masses aparegueren un seguit d'urbanitzacions costaneres com Cala Anguila-Cala Mendia i Cales de Mallorca. L'obertura d'hotels donà pas a un important canvi, la pagesia començà a cercar feina a l'emergent sector de serveis. Dins aquest procés, es produí el gran creixement del nucli de Porto Cristo.

En termes generals, el turisme continua manifestant-se com un dels sectors més dinàmics a nivell mundial. Tenint en compte els informes econòmics i socials publicats anualment per entitats com *Sa Nostra* i *La Caixa*, el turista continua demanant majoritàriament destinacions

tradicionals de sol i platja, tot i que l'escurçament de l'estada mitjana, l'increment de l'allotjament no hoteler i el manteniment de la despesa turística perfilen un turista independent, amb més experiència i més exigent.

Quant a equipaments, Manacor presenta una capacitat d'allotjament important. L'any 2006 hi havia 13.729 places turístiques, de les quals el 44,7% es trobaven a Cales de Mallorca, el 22,1% a Cala Mèndia, el 10,1% a S'Illet i la resta repartides entre s'Estany d'en Mas, Cala Murada, Porto Cristo i Manacor.

Si s'analitzen aquestes dades per tipus d'establiments, s'observa que el 41,8% de les places turístiques procedeixen d'hoteles, el 36,6% d'hoteles apartament, l'11,8% de clubs de vacances i el 6,3% d'apartaments. De forma minoritària (menys d'un 2%) hi ha places turístiques a agroturismes, hostals, hoteles rurals i cases d'hostes.

Segons la categoria, les places turístiques de Manacor presenten una qualitat mitjana en general. Cal destacar el 80,1% de les places hoteleres que són de 3 estrelles, la resta es reparteixen entre 2 i 4

estrelles. En el cas dels hoteles apartament, el 56,0% de les places són de 3 estrelles, mentre que de 2 i 4 estrelles n'hi ha un 22,3% i un 21,7%, respectivament. En cap dels dos casos esmentats hi ha places de màxima qualitat (5 estrelles).

Figura 38. Nombre de places associades a l'oferta turística diferenciades per nuclis de població, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

NUCLIS	PLACES
S'Illet	1.383
Porto Cristo	935
Cala Mèndia	3.032
S'Estany d'en Mas	948
Cales de Mallorca	6.142
Cala Murada	945
Manacor	344
TOTAL	13.729

Figura 39. Establiments d'allotjament turístic a Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).

TIPUS D'ESTABLIMENT	CATEGORIA	ESTABLIMENTS	HABITACIONS	PLACES
HOTEL – H	2 estrelles	5	417	732
	3 estrelles	12	2.508	4.595
	4 estrelles	1	222	411
	5 estrelles	0	0	0
	TOTAL	18	3.147	5.738
HOTEL APARTAMENT – HA	2 estrelles	2	466	1.122
	3 estrelles	3	1.333	2.810
	4 estrelles	1	545	1.090
	TOTAL	6	2.344	5.022
APARTAMENT – AT	1 clau	1	80	334
	2 claus	4	217	526
	TOTAL	5	297	860
CLUB DE VACANCES – CV	1 estrella	1	210	400
	2 estrelles	0	0	0
	3 estrelles	2	611	1.224
	TOTAL	3	821	1.624
CASA D'HOSTES – CH	TOTAL	2	33	63
HOSTAL – Hs	TOTAL (1 estr.)	1	62	111
AGROTURISME – AG	TOTAL	18	81	213
HOTEL RURAL – HR	TOTAL	3	50	98
CONJUNT ESTABLIMENTS	TOTAL	57	6.773	13.729

Segons dades de l'Institut d'Estudis Turístics (IET), les Illes Balears reberen un total de 10,1 milions de turistes estrangers l'any 2006, és a dir, el 17,3% dels turistes estrangers arribats a Espanya.

Figura 40. Nombre de turistes estrangers per comunitats autònomes, any 2006 (font: Informe econòmic i social de les Illes Balears. Sa Nostra).

Com. Autònomes	Turistes ¹	% var. 06/05	% total
Catalunya	15,0	6,9%	25,7%
Illes Balears	10,1	4,7%	17,3%
Canàries	9,6	1,8%	16,4%
Andalusia	8,5	2,3%	14,6%
Com. Valenciana	5,5	1,5%	9,4%
Madrid	3,9	14,7%	6,7%
Resta	5,8	2,9%	9,9%
Total Espanya	58,5	4,5%	100,0%

¹ Dades en milions.

Cal destacar que Canàries, Andalusia i la Comunitat Valenciana, centrades sobretot en el segment de "sol i platja", sofriren per segon any consecutiu una desacceleració sobre l'arribada de turistes estrangers, el que denota un cert esgotament d'aquest tipus de producte. En canvi Madrid ha presentat un increment d'un 14,7% a causa de la diversificació del seu mercat.

En termes de despesa, l'any 2006 els turistes estrangers desemborsaren dins el territori espanyol un total de 48.227 milions d'euros, el 18,3% dels quals foren cap a les Illes Balears. L'estada mitjana se situà a 9,4 dies, mentre que la despesa mitjana per turista i dia va ser de 90,5 euros.

L'índex de pressió humana al municipi de Manacor s'ha incrementat un 3,2% en el període comprès entre l'any 2004 i 2006, i ha arribat aquest darrer any a 46.542 habitants de fet.

Aquest augment progressiu és a causa dels nous empadronaments realitzats per a immigrants (sobretot marroquins, alemanys, equatorians i colombians), que situa la població resident en 37.165 habitants. En canvi, la població flotant es manté estabilitzada amb 9.377 persones.

Figura 41. Platja de Porto Cristo (fotografia: Ajuntament de Manacor).

En els darrers tres anys, la Taxa d'Ocupació de la Planta Oberta (indicador que mesura el percentatge de places turístiques ocupades respecte del total de places ofertes) mostra uns valors molt propers al 70%. Aquesta dada està molt condicionada a l'estacionalitat turística que pateixen les Balears on a l'estiu quasi totes les places turístiques estan ocupades, mentre que a l'hivern es redueix dràsticament l'arribada de turistes a la illa i, l'ocupació de la planta oberta és molt baixa.

Figura 42. Pressió humana exercida en el territori de Manacor (font: Ajuntament de Manacor).

PRESSIÓ HUMANA	2004	2005	2006
Índex de pressió humana (IPH) (IPH=PR+PF)	45.104	45.077	46.542
Població resident (PR)	35.512	35.908	37.165
Població flotant (PF)	9.592	9.169	9.377
Densitat humana (IPH)/Km²	174	173	179
Places turístiques	14.168	14.106	13.729
Taxa d'Ocupació de la Planta Oberta (%)	67,7	65,0	68,3
Superfície del municipi (Km²)	260	260	260

3.5. OCUPACIÓ

3.5.1. Població activa i nivells d'ocupació

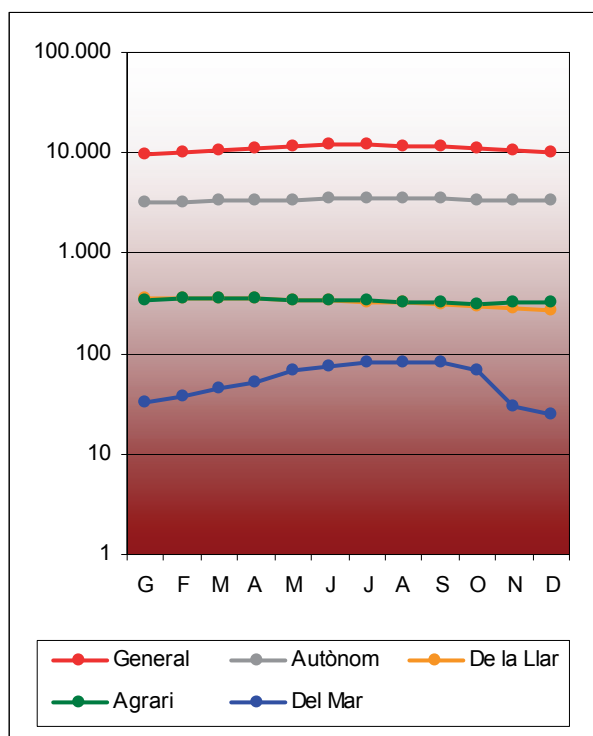
La població activa està formada per totes aquelles persones que generen o que potencialment duen a terme activitats productives. Aquest grup es pot dividir en població activa ocupada (persones que produeixen béns o serveis) i població aturada (persones disponibles i que cerquen una ocupació).

Figura 43. Empreses d'alta a la Seguretat Social, any 2006 (font: Tresoreria General de la Seguretat Social).

EMPRESSES	Manacor	Mallorca	Balears
Total empreses d'alta seguretat social	1.570	32.979	43.032
% empreses sector agrícola – pesquer	3,5%	2,4%	2,4%
% empreses sector industrial	12,4%	6,4%	6,3%
% empreses sector construcció	16,5%	14,6%	14,6%
% empreses sector serveis	67,5%	76,6%	76,7%

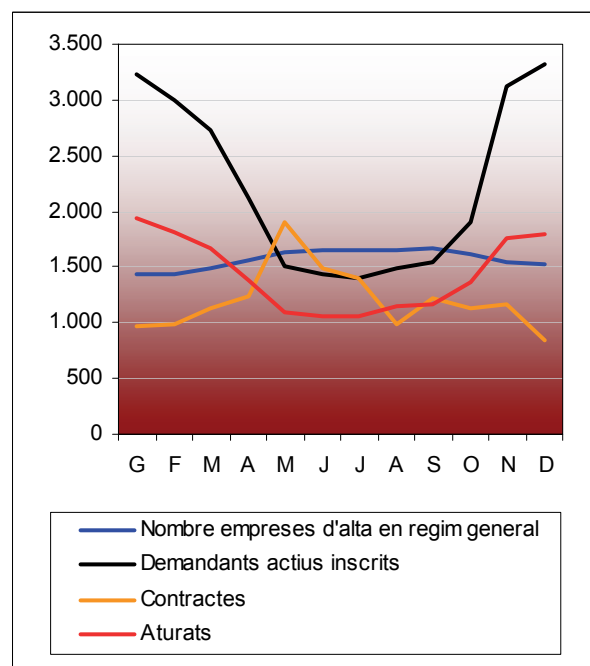
La població activa registrada a Manacor al 2006 fou de 15.926 habitants, el 9,03% dels quals són aturats i el 90,97% són ocupats.

Figura 44. Població afiliada a la Seguretat Social per règims, any 2006 (font: Tresoreria General de la Seguretat Social).

L'any 2006 s'han comptabilitzat a Manacor un total de 1.570 empreses d'alta a la Seguretat Social, de les quals, el 67,5% són del sector serveis, predominant a totes les Illes Balears. En segon lloc se situen les empreses de construcció amb un 16,5%, seguit de les empreses de caire industrial amb un 12,4%, i finalment, amb un 3,5%, les empreses del sector agrícola-pesquer.

Figura 45. Relació d'empreses, demandants, contractes i aturats, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

Si comparem els resultats de Manacor amb els de Balears, es veu que el sector industrial i de la construcció de Manacor té un pes empresarial lleugerament més elevat a nivell percentual que el que presenten les Illes, en detriment del sector de serveis i de l'agrícola-pesquer.

El règim general i l'autònom són el tipus de població afiliada a la Seguretat Social més abundant. Els màxims del règim general es presenten als mesos de juny a setembre, que oscil·len entre 11.793-11.968 afiliats l'any 2006; en canvi, el mínim se situa el mes de gener del 2006 amb 9.798 afiliats.

El règim d'autònom arriba al seu màxim al mes de juliol de 2006 amb 3.454 afiliats, i el mínim se situa al mes de gener de 2006 amb 3.237 afiliats. Les quantitats que presenten els règims de l'agricultura, la llar i de la mar són inferiors a 400

afiliats en tots els casos, destacant el règim de la llar i agrari molt per damunt del règim del mar.

Referent al nombre d'empreses, demandants, contractes i aturats en el darrer any i mig, es pot observar l'efecte de l'estacionalitat turística que provoca en els mesos d'abril a setembre (temporada alta) on es produeix un increment en el nombre de contractes i d'empreses en alta al règim general, amb la consegüent baixada del nombre de demandants actius inscrits i d'aturats; en canvi, durant la temporada baixa es produeix l'efecte invers.

En termes absoluts, podem veure uns màxims de 1.904 i 1.652 els mesos de maig i juny del 2006 relacionats amb les empreses en alta al règim general i els contractes realitzats; per altra banda en els mesos de febrer i desembre marquen uns mínims de 1.432 i 848.

En canvi els demandants actius inscrits i els aturats, presenten un mínim de 1.052 el mes de juny i 1.405 el mes de juliol de l'any 2006, respectivament; i un màxim de 3.322 el mes de desembre i 1.940 el mes de gener de 2006, respectivament.

3.5.2. L'atur

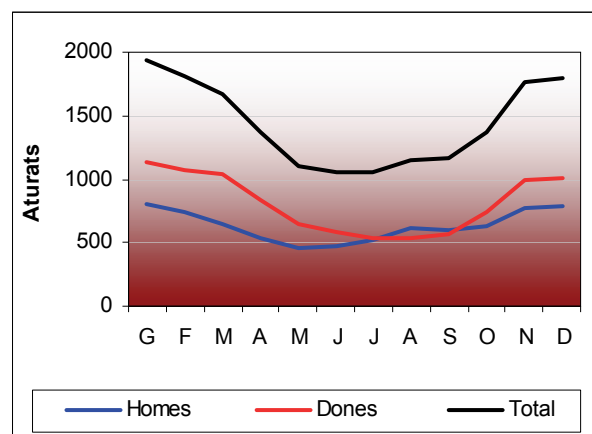
A Manacor, l'any 2006, hi hagué una mitjana de 1.438 aturats, amb una taxa d'atur del 8,7%, un poc superior a la de les Illes (7,6%). La població femenina es veu més afectada amb un 56,1% d'aturades respecte del total d'aturats, en el cas de les Balears arriba al 55,7%. L'índex més elevat està entre persones de 25-29 anys a Manacor, qui representen el 14,7% de les persones aturades, mentre que a les Illes és del 13,6%.

Figura 46. Població aturada per sectors econòmics, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).

ATURATS	Manacor	Mallorca	Balears
Població aturada	1.438	28.254	36.134
Agricultura	1,29 %	0,85 %	0,77 %
Indústria	11,26 %	5,3 %	5,02 %
Construcció	19,64 %	13,46 %	13,65 %
Serveis	64,63 %	77,8 %	78,19 %
Sense ocupació anterior	3,19 %	2,58 %	2,37 %

Referent a la informació per sectors, ressalta la població aturada que prové dels serveis amb un 64,6%, encara que és una dada inferior a la de les Balears (78,2%). Això no obstant, un de cada quatre aturats de Manacor es troba en el sector secundari (indústria/construcció).

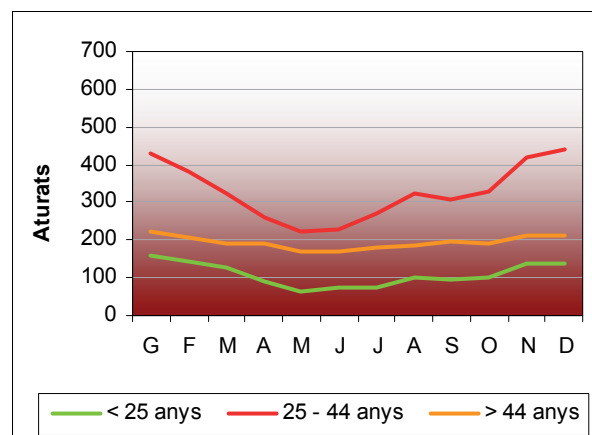
Figura 47. Població aturada de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).

Durant els mesos d'hivern, la població aturada manacorina sofreix un considerable augment, arribant a un màxim de 1.940 aturats al gener del 2006.

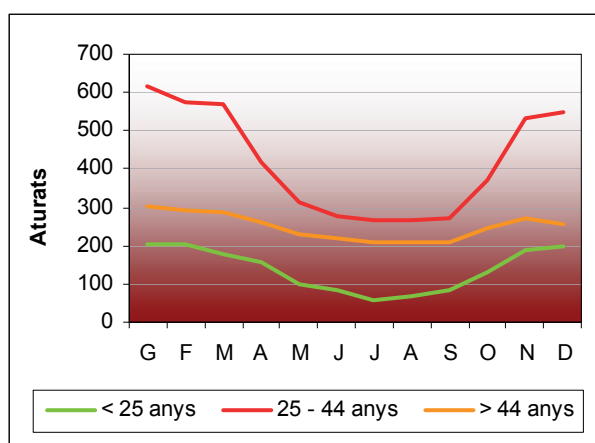
Quan distingim aquesta dada per sexes, es pot observar que el percentatge de dones aturades arriba al 56,1%, per un 43,9% d'aturats masculins, fet que ens mostra una major dificultat per part del sexe femení a l'hora de tenir continuïtat en els seus llocs de treball.

Figura 48. Població masculina aturada per edats al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

La franja d'edat més afectada de la població aturada masculina és la que comprèn l'interval de 25 a 44 anys. A les edats anteriors i posteriors s'observa com l'atur va disminuint. També és important remarcar que la població masculina amb una edat entre 25 i 44 anys es veu afectada per l'estacionalitat turística, fet que provoca que el nombre màxim d'aturats es localitzi en els mesos de gener i febrer. L'efecte de l'estacionalitat en les franges d'edat de menys de 25 anys i més de 44 anys en els homes pràcticament no s'aprecia.

Figura 49. Població femenina aturada per edats al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

La població femenina es veu afectada pel gran nombre d'aturades en els mesos d'hivern. La franja d'edats més afectada és la de 25 a 44 anys, amb un màxim al mes de gener que supera les 600 aturades. Les dones compreses dins les franges d'edat de menys de 25 anys i més de 44 anys, presenten una situació d'atur més suavitzada al llarg de l'any, localitzant els màxims en els mesos d'hivern amb xifres que oscil·len les 200 i 300 aturades respectivament.

Hi ha un grup important de persones que es dediquen a treballar en el subsector del turisme, especialment a l'hoteleria. Això provoca la proliferació de contractes subjectes a l'estacionalitat turística; llavors, el nombre d'aturats en el sector de serveis en temporada baixa (mesos d'hivern) augmenta, fins a superar els 1.250 aturats en el mes de desembre.

Per altra banda, en el cas de la construcció, l'augment no ha estat gaire notable. El mes que presenta un nombre més elevat d'aturats és l'agost amb 354, mes en el qual la majoria de constructors

agafen vacances, i alguns empresaris fan coincidir la finalització dels contractes d'alguns treballadors amb aquest mes.

Figura 50. Població aturada de les principals activitats econòmiques de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).

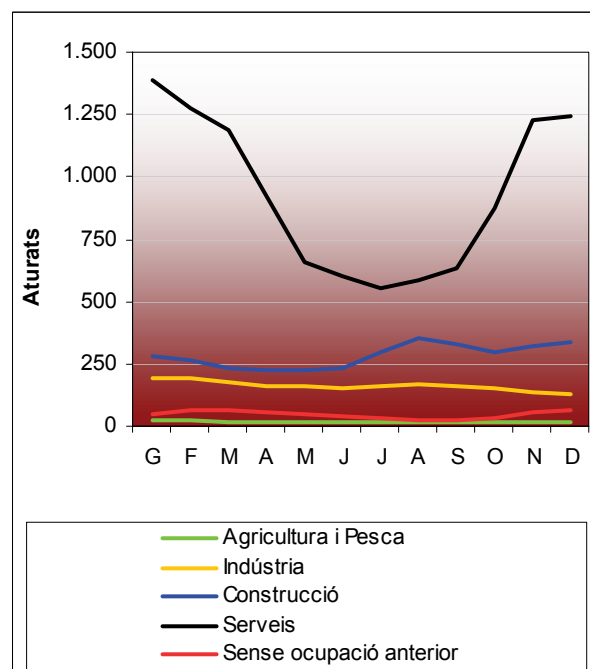

Figura 51. Increment percentual de població aturada per activitat econòmica al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

ACTIVITAT ECONÒMICA	ATURATS		INCREMENT
	JUNY 2006	DESEMBRE 2006	
Agricultura i pesca	17	19	11,8 %
Indústria	154	128	-16,9 %
Construcció	234	339	44,9 %
Serveis	605	1.242	105,3 %
Sense ocupació anterior	42	62	47,6 %
TOTAL	1.052	1.790	70,15 %

En termes generals, entre els mesos de juny i desembre de 2006 es produí un increment de la població aturada del 70,15%, que va passar de 1.052 a 1.790 aturats respectivament.

Fent referència als grups professionals, destaca el fort increment dels treballadors dels serveis, que

passen de 263 a 592 aturats de l'estiu a l'hivern, com també els treballadors no qualificats que passen de 314 a 567 aturats, el que suposa una pujada del 125,1% i del 80,6%, respectivament.

Les causes responen al mateix patró explicat sobre l'estacionalitat turística, que provoca una forta demanda de feina en els mesos d'estiu, no només als hotels, sinó també a tota l'oferta complementària que abasta els turistes. Llavors el mercat laboral precisa en els mesos de màxim rendiment turístic un perfil de treballador poc qualificat però capaç de treure la feina endavant en les activitats relacionades amb els serveis.

Figura 52. Increment percentual de població aturada per grups professionals al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

GRUPS PROFESSIONALS	ATURATS		INCREMENT JUN-DES 2006
	JUNY 2006	DESEMBRE 2006	
Directius	4	3	-25,0 %
Tècnics i P. científics	19	27	42,1 %
Tècnics i professionals de suport	56	39	-30,4 %
Empleats administratius	118	190	61,0 %
Treb. dels serveis	263	592	125,1 %
Treb. agricultura pesca	20	33	65,0 %
Treb. qualificats	214	275	28,5 %
Operadors de màquina	44	64	44,5 %
Treballadors no qualificats	314	567	80,6 %
Forces armades	0	0	-
Sense assignar	0	0	-
TOTAL	1.052	1.790	70,15 %

Cal remarcar també l'increment percentual de l'atur d'empleats administratius i treballadors qualificats, que presenten un elevat nombre de contractes eventuais per ajudar a la gestió de les empreses en temporada alta.

Segons les dades sobre el nivell d'estudis de la població, el perfil del treballador aturat presenta una qualificació mitjana, ja que el nombre d'aturats amb ensenyança secundària ascendia en el mes de desembre de 2006 a 1.503, el que suposa una

variació percentual, respecte al mes de juliol, del 76,6%, respectivament.

Figura 53. Increment percentual de població aturada per nivell d'estudis al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).

NIVELL D'ESTUDIS	ATURATS		INCREMENT JUN-DES 2006
	JUNY 2006	DESEMBRE 2006	
Analfabets	6	18	200 %
Educació primària	145	208	43,4 %
Prog. FP sense títol	4	5	25,0 %
1a Ed. Secundària	735	1.350	83,7 %
Prog. FP Tit/1a Et	1	0	-
2a E. Secundària	116	153	31,9 %
Prog. FP Tit/2a Et	0	0	-
FP Superior	19	23	21,1 %
Altres ensenyaments C / Batxiller	0	3	-
Universitaris	26	29	11,6 %
Especialització professional	0	1	-
Universitaris 3r cicle	0	0	-
Sense assignar	0	0	-
TOTAL	1.052	1.790	70,15 %

Figura 54. Plaça de Ramon Llull (fotografia: Ajuntament de Manacor).

4. ESTAT DE LES GRANS EMPRESES DE MANACOR

El propòsit d'aquest anàlisi és esbrinar la demanda de professionals qualificats sorgit de les empreses, el perfil professional dels treballadors, descobrir les necessitats formatives que presenten les empreses i detectar el grau de conscienciació ambiental dins l'activitat empresarial.

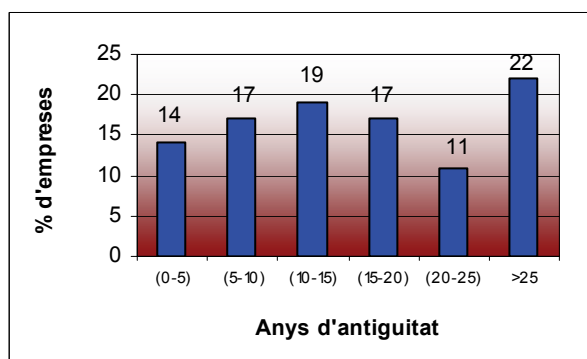
El procediment utilitzat ha estat la realització d'entrevistes amb els gerents i/o treballadors de 78 grans empreses (empreses amb una facturació anual superior a 1 milió d'euros i que, per tant, estan obligades a pagar l'impost de l'Activitat Econòmica) i el posterior emplenament d'un qüestionari. El qüestionari està estructurat en quatre apartats:

- Característiques.
- Perfil dels treballadors.
- Necessitats formatives.
- Conscienciació ambiental.

4.1 CARACTERÍSTIQUES

Les empreses analitzades estan ubicades dins el municipi de Manacor, majoritàriament en el nucli de Manacor. La majoria d'aquestes empreses es troben ben consolidades dins el sector en el qual pertanyen. Un 22% del total va iniciar la seva activitat fa més de 25 anys, un 47% tenen entre 10 i 25 anys d'antiguitat, mentre que un 31% es creen fa menys de 10 anys.

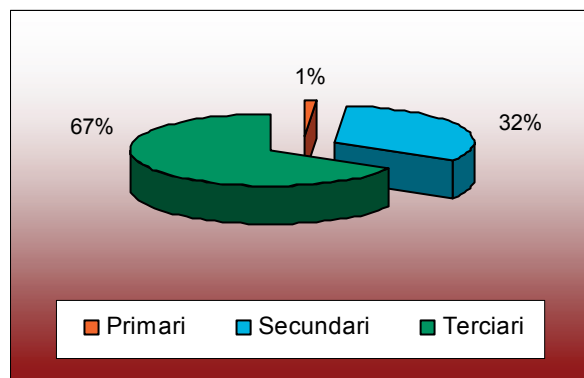
Figura 55. Anys d'antiguitat de les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

Les empreses que es troben a l'etapa de maduresa es caracteritzen per situar-se en una fase de creixement estabilitzat de l'empresa, com també

per un manteniment del seu nivell de beneficis. Les empreses més noves (un 14% amb menys de 5 anys de vida) es caracteritzen per obtenir uns beneficis negatius durant els seus primers anys que, depenent de la seva inversió inicial i com evoluciona el seu volum de vendes, aquest període serà més o menys prolongat.

Figura 56. Sector econòmic de les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).

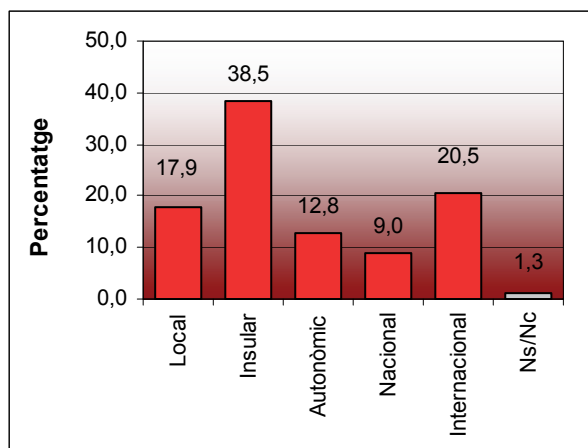
Respecte del sector econòmic al qual pertanyen, les empreses són majoritàriament del sector terciari. Aquest fet és a causa de l'expansió de les activitats comercials i les vinculades al turisme durant aquests dos darrers decennis, sobretot a la zona costanera del municipi.

El sector secundari, que inclou la indústria i la construcció, també té un pes considerable en el municipi. La indústria està propulsada per les activitats vinculades amb la construcció i per la inversió a l'estranger de les cadenes hoteleres. En canvi, la construcció evoluciona a partir de la creació o rehabilitació d'habitatges. Aquest sector exerceix una funció clau en l'economia, ja que actua com a contrapès de la marcada estacionalitat turística del sector terciari. El sector primari és molt poc significatiu, fet que s'aprecia amb el petit nombre de grans empreses dedicades a l'agricultura, ramaderia o activitats extractives.

Quant al mercat geogràfic que abasten les grans empreses, un 56% són d'àmbit local o insular i un 12% d'àmbit autonòmic, afirmant així que la majoria d'empreses comercialitzen dins l'arxipèlag balear. Per altra banda, les empreses amb un mercat geogràfic d'àmbit nacional i internacional representen un 9% i un 20,5% respectivament. L'àmbit que més predomina és l'insular, però l'àmbit internacional té un pes considerable. Les empreses que pertanyen a aquest segon àmbit

pertanyen als subsectors hotel·ler i del moble, i es caracteritzen per ser empreses amb un nombre elevat de treballadors.

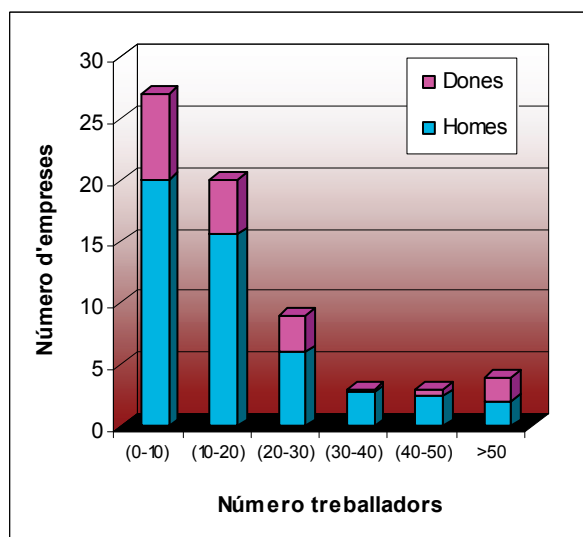
Figura 57. Mercat geogràfic de les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

4.2 PERFIL DELS TREBALLADORS

Referent a la classificació dels treballadors segons el sexe, es reflecteix un predomini dels homes envers les dones, amb una representació aproximada del 70% i 30%, respectivament. El perfil que més destaca és d'un treballador qualificat del sexe masculí i de mitjana edat.

Figura 58. Nombre mitjà de treballadors a les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

El tipus d'empresa que més predomina és aquella que té pocs treballadors, majoritàriament del sexe masculí. Una de cada quatre empreses analitzades té menys de 10 treballadors. Cal ressaltar però, que

el tipus d'empresa amb més de 50 treballadors (menys d'un 10% del total d'empreses) té la mateixa proporció d'homes que de dones.

Si es té en compte el càrrec que s'ocupa dins l'empresa, hi ha un 38% de treballadors qualificats, és a dir, persones que necessiten una preparació prèvia per desenvolupar la seva tasca a dins l'empresa de manera correcta.

Els treballadors no qualificats també tenen un percentatge bastant alt (33%). S'entén per treballador no qualificat aquella persona que no necessita cap tipus de formació per desenvolupar correctament el seu treball.

Figura 59. Percentatge de treballadors per càrrec a les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).

CÀRREC	PERCENTATGE
Personal de direcció	8 %
Tècnics superiors	3 %
Tècnics mitjans	7 %
Administratius	11 %
Treballadors qualificats	38 %
Treballadors no qualificats	33 %

La majoria d'empreses que tenen part d'aquests treballadors a la seva plantilla són empreses industrials o dedicades al turisme.

Aquestes empreses presenten un percentatge bastant baix de tècnics, tant superiors com mitjans, mostrant així un esquema d'empresa horitzontal, que es caracteritza per tenir una relació directa dels treballadors qualificats i no qualificats amb els seus directius, com també una comunicació fluida sense cap tipus d'intermediari entre ells.

Referent a les causes sobre les darreres altes i baixes de treballadors produïdes en aquestes empreses, les dues que tenen més influència són la millora en els serveis i productes oferits i la rotació laboral. A continuació destaquen els motius referents a canvis d'organització en la gestió i l'ampliació del mercat geogràfic. Les causes referents a la implantació de noves tecnologies i nova línia de negoci estan per sota de les anteriors, però comencen a agafar rellevància.

Figura 60. Causes de les darreres altes i baixes de treballadors a les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).

CAUSES ALTES I BAIXES	PUNTUACIÓ MITJANA (entre 1 i 5 punts)
Millora en serveis i productes	2,76
Rotació laboral	2,50
Canvis d'organització en la gestió	2,38
Ampliació del mercat	2,29
Implantació de noves tecnologies	1,80
Nova línia de negoci	1,79
Jubilacions	1,60
Altres causes	1,80

Si s'analitzen aquestes dades per sectors, les empreses del sector terciari valoren de manera més alta la causa relativa a la millora en serveis i productes oferts per l'empresa; això es dona a causa de la forta competència que hi ha entre elles, que fa que intentin ser més competitives per a no quedar-se estancades i no perdre quota de mercat. Per altra banda, les baixes degudes a les jubilacions tenen poc pes, perquè els treballadors són majoritàriament dins una franja d'edat entorn als 45 anys.

Les empreses que pertanyen al sector de la indústria, la causa que valoren com a més significativa és la millora en serveis i productes, en canvi la causa menys significativa és la nova línia de negoci. Això es pot justificar per la rentabilitat que avui dia tenen una vegada amortitzada la forta inversió en planta i maquinària que feren inicialment per desenvolupar la seva activitat, llavors una nova línia de negoci podria suposar una gran despesa.

Les empreses del sector de la construcció tenen com a causa més valorada l'ampliació de mercat, això es pot justificar amb l'expansió de l'activitat en el segment de l'habitatge durant la darrera dècada. La menys valorada és la que fa referència als canvis d'organització en la gestió ja que la gestió d'una empresa constructora normalment tendeix a minimitzar aquests tipus de costs.

Al sector primari o agrícola, la causa més rellevant és la jubilació, això és degut que la mitjana d'edat d'aquest sector és alta (sector envellit), ja que la gent jove o de mitjana edat no mostra interès a l'hora de treballar en aquest sector.

4.3 NECESSITATS FORMATIVES

Els professionals més sol·licitats per les grans empreses manacorines són, en primer lloc els administratius, a continuació els comercials o persones encarregades de la venda de productes, i en tercera posició els transportistes (sobretot amb llicència per poder conduir camió).

Figura 61. Professionals més sol·licitats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

PROFESSIONALS SOL·LICITATS	PERCENTATGE D'EMPRESSES QUE ELS DEMANEN
1r Administratius	17,16 %
2n Comercials	14,82 %
3r Peons o mossets	12,48 %
4t Transportistes	8,58 %
5è Mecànics	7,02 %
6è Netejadors	5,46 %
7è Cambrers	4,68 %
8è Cuiners	4,68 %
9è Muntadors de mobles	3,12 %
10è Pintors	3,12 %
11è Xapistes	3,12 %
12è Electricistes	3,12 %

En el sector terciari es poden observar les mateixes proporcions que als tres sectors en conjunt, això és perquè el sector terciari té un pes considerable en el mercat.

En el sector de la indústria la demanda de personal és molt diversa, cada empresa té una demanda de treballadors molt específica, per això no hi ha cap tipus de professional sol·licitat que destaquí significativament.

Els professionals més sol·licitats en el sector de la construcció són els comercials, electricistes i llanterners, resultats prou lògics si s'analitza quines són les necessitats a una obra. En canvi, el professional més sol·licitat en diferència al sector primari és el mosset, això és degut a la manca de treballadors que s'ofereixen per treballar en aquest sector, com també la poca necessitat de personal qualificat.

Referent a cursos que les grans empreses han ofert perquè els seus treballadors adquireixin formació, es reciclin o s'especialitzin en algun camp relacionat amb la seva tasca dins l'empresa, destaca el curs de prevenció de riscos laborals, seguit per un total de 206 treballadors. La normativa vigent obliga les empreses a complir estrictament la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

En segon lloc, el curs sobre tècniques de venda inclou coneixements sobre l'atenció al client, l'atenció telefònica, etc. Això es justifica tenint en compte la forta demanda de comercials i venedors que hi ha a les empreses. També són impartits els cursos d'ofimàtica, gestió d'empreses, manipulador d'aliments, emergències i primers auxilis, seguretat i higiene, etc.

Figura 62. Cursos realitzats o impulsats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

NOM DEL CURS	CURSOS	ALUMNES
Prevenció de riscos laborals	22	206
Comercial tècniques de venda	12	53
Ofimàtica	11	37
Gestió d'empreses	7	51
Manipulador d'aliments	5	16
Emergències i primers auxilis	4	50
Seguretat i higiene	2	22
Altres	56	230
TOTAL	119	665

La majoria d'aquests cursos són impartits per entitats externes a l'empresa en qüestió, encara que s'ha de dir que a les empreses que són suficientment grosses, com per exemple els

concessionaris de cotxes, és la pròpia entitat la que realitza els cursos exclusivament per als seus treballadors.

Pel que fa als cursos de formació, reciclatge o especialització que els empresaris consideren que s'haurien d'impartir en el municipi de Manacor, el curs més demandat és el d'informàtica (inclou ofimàtica, internet, ús de programes específics, etc.).

Figura 63. Cursos més demandats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

CURSOS DEMANDATS	PERCENTATGE D'EMPRESES QUE HO DEMANDEN
1r Informàtica	32,1 %
2n Idiomes	29,5 %
3r Comercial	20,5 %
4t Gestió d'empreses	16,7 %
5è Mesures mediambientals	12,8 %
6è Cuina i alimentació	11,5 %
7è Prevenció de riscos laborals	10,3 %
8è Fusteria	9,0 %
9è Administració i comptabilitat	7,7 %
10è Noves tecnologies	6,4 %

Aquesta demanda està correlacionada amb la informatització de les empreses en els darrers anys, per així poder tenir un control més precís sobre l'activitat de l'empresa. Aquest curs està molt lligat a les tasques que desenvolupen els administratius, una de les professions més sol·licitades per les grans empreses manacorines.

En segon lloc, se sol·liciten més cursos d'idiomes (sobretot d'anglès i alemany). El subsector hotel·ler és el més interessat en aquest tipus de cursos a causa de les relacions amb clients d'origen estranger.

A continuació apareix el curs de comercial (inclou tècniques de venda, atenció al client, atenció telefònica, etc.). Com hem explicat abans, aquest curs és degut a la necessitat de tenir comercials ben preparats treballant dins les grans empreses.

Darrera els cursos comentats hi ha un segon grup de cursos amb una certa demanda, que són els de gestió d'empreses, mesures mediambientals, cuina i alimentació, prevenció de riscos laborals, fusteria, administració i comptabilitat i noves tecnologies.

En el cas del curs de prevenció de riscos laborals, tot i que s'ha vist abans que aquest curs és el més impartit per les grans empreses manacorines, encara n'hi ha algunes que el demanen. El de fusteria està molt relacionat al fort mercat del moble que té el municipi. Per altra banda, el de cuina i manipulació d'aliments afecta sobretot a la zona turística.

4.4 CONSCIENCIACIÓ AMBIENTAL

En els darrers anys la situació mediambiental a les Illes Balears varia segons la temàtica analitzada. Quant a la gestió d'espais naturals i d'implicació social i empresarial en l'àmbit ambiental, s'ha evolucionat positivament. En canvi, pel que fa a la gestió de l'aigua (elevades pèrdues del cabal d'aigua a la xarxa), els residus (baix percentatge de residus provinents de la recollida selectiva) i la lluita contra el canvi climàtic, estam en un estadi inicial; per això és necessari dedicar-hi més esforços.

Cal dir, però, que l'any 2006, referent als recursos naturals, hi hagué disponibilitat d'aigua gràcies a les precipitacions que es produïren durant l'any i que permeteren l'ompliment dels embassaments i la recuperació dels aqüífers de les illes. Això no obstant, l'increment constant de la població i l'augment progressiu de les temperatures estivals provoquen un augment del consum final d'energia i de la producció de residus sòlids urbans i altres efectes correlacionats, com un augment de l'emissió de contaminants a l'atmosfera i de la contaminació acústica.

Dins aquest context, la conscienciació ambiental a nivell autonòmic va creixent, tant en l'Administració pública, amb el desenvolupament de l'Agenda Local 21, com en el sector privat, amb un augment gradual del nombre d'empreses que presenten una certificació ambiental.

En el cas de les grans empreses de Manacor, les dades encara són molt baixes, tant en el cas de la realització d'auditories ambientals com en la

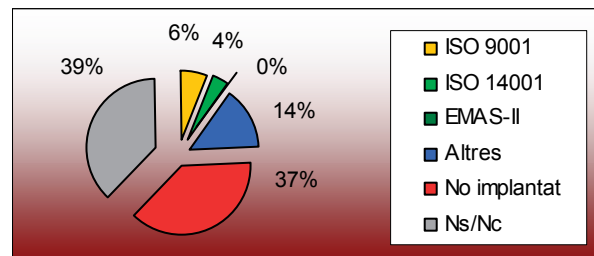
implantació de sistemes de gestió de qualitat o de gestió ambiental.

Figura 64. Realització d'auditories ambientals a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

AUDITORIA AMBIENTAL REALITZADA A L'EMPRESA	Núm.	%
SÍ	10	12,8 %
NO	51	65,4 %
No ho sap / no contesta	17	21,8 %
TOTAL	78	100,0 %

En el cas d'auditories ambientals, un 13% de les empreses analitzades l'han duita a terme, mentre que un 65% no l'han duit a terme. La mitjana d'antiguitat de les auditories ambientals realitzades per aquestes empreses és de tres anys; les del sector terciari i secundari, la majoria estan fetes al 2005, mentre que les del sector primari són del 2004.

Figura 65. Implantació de sistemes de gestió de qualitat o de gestió ambiental a les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

Referent als sistemes de gestió ambiental, en els darrers anys s'ha produït una evolució de la cultura ambiental en el sector privat a les Illes Balears. A dia d'avui les dades continuen sent fluïdes, però a poc a poc els empresaris de les illes implanten i certifiquen sistemes de gestió ambiental a les seves empreses i internalitzen els costos ambientals a les seves comptabilitats, davant la conscienciació cada vegada major de les administracions públiques.

L'any 2005, hi havia a Balears 49 empreses certificades segons el Reglament europeu 761/2001 d'ecogestió i auditoria ambiental (EMAS): 40 a Mallorca, 6 a Menorca i 3 a Eivissa. Mentre que 201 empreses de les illes obtingueren el Certificat de Gestió Ambiental segons la norma ISO 14001.

En el cas de Manacor, el 6% de les empreses analitzades ha implantat el sistema de gestió de qualitat ISO 9001, el 4% el Sistema de Gestió Ambiental ISO 14001, i el 14% presenten altres sistemes de gestió. Per altra banda, el 37% no ha realitzat cap Sistema de Gestió de Qualitat ni Ambiental i un 39% no han sabut o no han contestat aquesta qüestió.

Quant a la realització de bones pràctiques ambientals, hi ha un 47% de les empreses que confirmen dur-les a terme, un 21% que no ho fan i un 32% que no ho saben o no contesten. Si s'analitza per sectors s'obtenen uns resultats molt similars ja que la majoria de les empreses afirmen estar desenvolupant bones pràctiques ambientals, mentre que un percentatge més petit afirma que no ho ha fet.

Figura 66. Realització de bones pràctiques ambientals a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS A L'EMPRESA	Núm.	%
SÍ	37	47,4 %
NO	16	20,5 %
No ho sap / no contesta	25	32,1 %
TOTAL	78	100,0 %

Aquestes bones pràctiques poden ser de caire molt diferent. S'observa que la majoria d'empreses separen els residus, sobretot cartró, paper i plàstics. La majoria d'empreses ho fan per elles mateixes mentre que un percentatge més petit (les empreses més grosses) afirmen contractar una empresa externa perquè s'encarregui de la separació i reciclatge de paper, cartró, plàstics, tòners, olis, fusta, etc. Les Pimes no tenen els recursos suficients i necessaris per a contractar altres empreses que els puguin proporcionar aquest tipus de serveis.

Referent a si les empreses consulten manuals de bones pràctiques ambientals, hi ha un 10% de les empreses que afirmen haver utilitzat un manual o algun recurs de bones pràctiques ambientals, mentre que un 40% que no ho han fet. En canvi, la meitat de les empreses analitzades (el 50%) no es pronuncien en aquesta qüestió.

Figura 67. Residus urbans reciclables més generats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

RESIDUS SÒLIDS URBANS RECICLABES	PERCENTATGE D'EMPRESES QUE EN GENEREN
1r Paper	39,7 %
2n Cartró	34,6 %
3r Envassos lleugers	29,5 %
4t Fusta	19,2 %
5è Ferro	14,1 %
6è Vidre	11,5 %
7è Olis	9,0 %
8è Tóner	5,1 %
9è Bateries	3,8 %
10è Piles	3,8 %

Els residus sòlids urbans reciclables més generats per les empreses de Manacor són el paper, el cartró i els envasos lleugers amb un percentatge molt elevat, ja que són materials utilitzats per quasi tots els tipus d'empreses.

En un segon grup hi ha el ferro, la fusta i el vidre, aquests materials ja pertanyen a empreses més específiques, però com que són molt predominants al mercat manacorí també tenen un pes significatiu respecte del total. A continuació és produeixen un grup de residus amb uns percentatges més petits com són els olis, envasos, tòners, bateries i piles, etc.

Figura 68. Aplicació de mesures d'estalvi elèctric i/o d'aigua a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

MESURES D'ESTALVI D'AIGUA I/O ENERGIA	Núm.	%
SÍ	33	42,3 %
NO	26	33,3 %
No ho sap / no contesta	19	24,4 %
TOTAL	78	100,0 %

Sobre l'aplicació de mesures per disminuir el consum elèctric i de l'aigua, un 42,3% de les grans empreses asseguren haver aplicat algun tipus de mesura, un 33,3% no ho han fet i un 24,4% no ho sap o no contesta.

Figura 69. Mesures d'estalvi elèctric i/o d'aigua més utilitzades per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).

MESURES D'ESTALVI	%
1r Bombetes de baix consum	12,8 %
2r Disminució de la pressió de l'aigua	10,3 %
3r Sistemes de llum natural	9,0 %
4t Ús de temporitzadors	6,4 %
5è Ús responsable d'aigua i electricitat	5,1 %
6è Reutilització de l'aigua	5,1 %

De les empreses que afirmen haver aplicat algun tipus de mesura per a disminuir el consum elèctric o de l'aigua, destaca la utilització de llum natural o de baix consum com també la utilització d'aixetes de baix consum d'aigua. Amb una menor proporció també surten les opcions de depurar l'aigua de neteja, l'ús d'aires condicionats amb temporitzador, l'ús reduït de calefacció, i també l'ús del sentit comú.

5. CONCLUSIONS

El municipi de Manacor presenta una economia sòlida basada en l'explotació de l'activitat turística i de forma colateral amb el desenvolupament del sector de **la construcció** i d'alguns subsectors industrials com **la fusta i el moble**. Però per arribar a aquesta situació s'han de tenir en compte alguns matisos de caire demogràfic, educatiu, social, econòmic, ocupacional i empresarial.

En aquest sentit, **Manacor**, amb una població total de 37.165 habitants (INE, 2006), **és el quart municipi més poblat de les Illes Balears** per darrera de Palma, Calvià i Eivissa. Destaquen els nuclis de Manacor i Porto Cristo amb 24.474 i 6.194 habitants, respectivament. Quant a l'estructura de la població, hi ha un equilibri per sexes quasi del 50%. **La baixa natalitat determina un envelliment progressiu de la**

població; a més, el 16,2% de la població és major de 65 anys, 2,4 punts percentuals per sobre de la mitjana balear. **Aquest fet es veu lleugerament compensat amb l'arribada d'immigrants**, que a partir de l'any 1994 sempre han estat superiors al nombre d'emigrants (2.358 immigracions i 1.280 emigracions l'any 2006).

Manacor compta amb 6.026 habitants d'origen estranger, el 51,4% dels quals són marroquins i alemanys, mentre que la resta són d'origen equatorià, colombià, argentí, britànic, italià, francès, etc. Referent a la població procedent del Marroc, les dades mostren que el 65% són homes i només el 35% són dones. La seva motivació és la recerca de treball al municipi, sobretot en el sector primari i en la construcció; en molts de casos primer arriba només l'home al municipi, amb l'objectiu de consolidar-se econòmicament i mes endavant poder traslladar la família a Manacor. Totalment diferent és la motivació que tenen els immigrants alemanys, ja que en aquest segon cas el seu propòsit és gaudir del benestar i la qualitat de vida i el clima que ofereix l'illa; en aquest col·lectiu hi ha un equilibri clar entre els dos sexes.

Quant a l'educació i la formació, Manacor disposa de 17 escoles per a la primera infància (0 a 3 anys), una de les quals és municipal. També és localitzen 17 centres educatius. Hi ha 2 centres públics d'educació infantil (3-6 anys), 5 centres públics d'educació infantil i primària (3-12 anys), 2 centres públics d'educació primària (6-12 anys), 4 centres concertats d'educació infantil, primària i ESO (3-16 anys), 1 centre concertat d'educació especial i 3 instituts d'educació secundària. El nombre total de professors dels centres educatius de Manacor (14 col·legis i 3 instituts) en el curs 2006-2007 va ser de 579, que impartiren les classes a 6.476 alumnes; així, **el municipi presenta una ràtio d'11 alumnes per professor**.

Per altra banda, el nombre d'universitaris manacorins va augmentant progressivament i s'arriba a les 433 matrícules per a la Universitat de les Illes Balears en el curs 2006-2007. Altres universitats importants com la UNED, la Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat de Barcelona també han incrementat la presència d'universitaris manacorins. Al curs 2006-2007, el Govern Balear concedí 86 beques a universitaris manacorins que volen estudiar una carrera que no s'ofereix a la comunitat autònoma.

Manacor també gaudeix d'un Centre d'Educació d'Adults, d'una Escola Municipal de Música, d'una Escola Municipal de Mallorquí, de tres biblioteques municipals i un Teatre Municipal, és a dir, equipaments a disposició dels ciutadans perquè puguin complementar la seva formació.

En relació als aspectes socials, **el municipi de Manacor presenta una xarxa sòlida d'entitats de caire sociolaboral**, moltes de les quals interrelacionades amb el propòsit de millorar la qualitat de vida dels ciutadans més necessitats.

L'àrea de Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de Manacor treballa els serveis d'atenció a la població comunitària i no comunitària, persones dependents i gent gran, la infància i la família, la promoció de la inserció sociolaboral, a més de tenir una unitat bàsica a la zona costanera. L'any 2006 realitzaren fins a 2.428 intervencions, 870 de les quals sobre prestacions i actuacions d'informació, orientació, gestió, valoració i mobilització de recursos, 584 en accions de suport a la unitat de convivència i ajut a domicili, 57 sobre prestacions i actuacions d'allotjament alternatiu, 590 en accions de prevenció i inserció social i 327 en recursos complementaris per a la cobertura de necessitats de subsistència.

L'Ajuntament també compta amb una àrea de Desenvolupament Local estructurada amb dues subàrees anomenades Agenda Local 21 i Foment de l'Ocupació. L'Agenda Local 21 treballa amb projectes emanats del Pla d'Acció de l'AL21 de Manacor; una de les seves quatre línies estratègiques fa referència a projectes sobre com millorar la situació econòmica, el treball i el turisme del municipi. Foment de l'Ocupació té com a propòsit ser el punt d'unió entre empreses i gent que sol·licita feina, mitjançant 3 línies de treball: empreses i emprenedors (es treballen les necessitats laborals, formatives i nous models de col·laboració amb les empreses i s'assessora els emprenedors), orientació laboral (es dona orientació laboral general i a grups específics com aturats de llarga durada, persones majors de 45 anys, immigrants, dones amb càrregues familiars, joves sense estudis, discapacitats, etc.) i formació (es realitzen escoles tallers, tallers d'ocupació i cursos de formació professional).

Altres entitats sociolaborals destacades són APROSCOM, Estel de Llevant, UNAC, la ONCE, Càrites Diocesana de Mallorca, IRES, SOIB – oficina de Manacor, Cambra de comerç – oficina de Manacor, AJEIB, ISBA, CCOO Manacor, UGT Manacor, PIMEB – oficina de Manacor, CAEB – oficina de Manacor.

Pel que fa a l'activitat econòmica, **Manacor segueix la mateixa pauta dels municipis costaners de Balears amb activitat turística, és a dir, una fortalesa del sector terciari però sempre lligat a l'estacionalitat turística**. Segons dades de l'IET, l'any 2006 l'estada mitjana dels turistes de les Illes Balears fou de 9,4 dies amb una despesa mitjana per turista i dia de 90,5 euros. Per l'any esmentat, Manacor presentava 13.729 places turístiques i una taxa d'ocupació de la planta oberta propera al 70%. **Els establiments turístics predominants són hotels i hotels-apartament de 3 estrelles, és a dir, de qualitat mitjana. La vitalitat del sector secundari està molt lligada a la bona salut del turisme** perquè molts de clients de les indústries de la fusta i del moble, com també de la construcció, són del sector turístic. La feblesa del sector primari prové de la vulnerabilitat a les condicions climatològiques adverses, a la baixa rendibilitat dels productes agrícoles, a la caiguda general de la producció de carn al sector perquè i l'aviram i al descens de la pesca tradicional.

En termes d'ocupació, l'activitat empresarial manté una correlació clara amb l'arribada de turistes en els mesos més calorosos de l'any. Maig és el mes on es realitzen més contractes, en canvi, desembre és el mes en què se'n realitzen menys, passant de devers 2.000 a 800 contractes, respectivament. **L'any 2006 Manacor presentava 1.570 empreses d'alta de la seguretat social, el 67,5% de les quals pertany al sector serveis**, 9 punts percentuals per sota de les Illes, mentre que el sector industrial, amb un 12,4%, es troba 6 punts percentuals per sobre de les Illes Balears. El sector de la construcció i l'agrícola – pesquer, amb un 16,5% i un 3,5% respectivament, mantenen uns valors similars als de les Balears. La **taxa d'atur fou del 8,7%**, un poc superior a la de les Balears (7,6%). Dels 1.438 aturats de l'any 2006, el 56,1% eren dones. És Destacable l'increment d'un 105,3% de l'atur al sector serveis entre els mesos de juny i desembre de 2006, en què es passà de 605 a 1.242 aturats.

Referent a les grans empreses de Manacor, cal esmentar la consolidació i maduresa de la majoria d'empreses analitzades. Quasi el 70% tenen més de 10 anys de vida, una de cada 5 supera els 25 anys, i la majoria treballen dins el sector terciari. Quasi **un terç presenta un mercat geogràfic d'àmbit nacional o internacional**, sobretot empreses del segment hoteler i del moble.

El perfil de treballador predominant és una persona qualificada del sexe masculí de mitjana edat (proper als 40 anys). **En aquestes grans empreses, els homes es troben en clara avantatge, amb una representació del 70%, enfront del 30% de dones.** Cal dir que aquesta dada només s'igualava en les empreses de més de 50 treballadors que representen menys del 10% del total. L'organigrama tipus d'aquestes empreses presenta un esquema horitzontal que es caracteritza per tenir una **relació directa dels treballadors qualificats i no qualificats amb els seus directius, a causa de la baixa presència de tècnics**, tant de grau superior com de grau mitjà. Quant a les causes de les darreres altes i baixes de treballadors en aquestes empreses, destaquen la millora en els serveis i productes oferits, la rotació laboral i canvis d'organització en la gestió.

Els professionals més sol·licitats per aquestes empreses són administratius, comercials, peons o mossetes i transportistes, amb el propòsit de millorar les vendes dels seus productes i d'incrementar l'eficàcia amb l'entrega dels esmentats productes als clients. Cal dir que **aquestes empreses treballen poc la formació contínua dels seus treballadors.** Això no obstant, dels cursos realitzats per a millorar la formació dels treballadors destaquen prevenció de riscos laborals, comercial, ofimàtica i gestió d'empreses. Hi ha un percentatge important d'empreses (més del 20%) que consideren que en el municipi s'haurien d'oferir més cursos relacionats amb informàtica, idiomes i comercial.

Referent a la conscienciació ambiental, les grans empreses de Manacor es troben en una etapa inicial ja que la majoria no ha integrat un sistema de gestió ambiental en el seu procés productiu. En el cas d'auditories ambientals, un 13% de les empreses analitzades n'han realitzat almenys una. A més a més, només el 6% de les empreses analitzades ha implantat el Sistema de Gestió de Qualitat ISO 9001 i el 4% el Sistema de

Gestió Ambiental ISO 14001. En canvi, el 47% dels empresaris afirma dur a terme bones pràctiques ambientals en el seu negoci.

Els residus sòlids urbans reciclables més generats per les empreses de Manacor són el paper, el cartró i els envasos lleugers, ja que són materials utilitzats en la majoria d'empreses. En un segon grup hi ha el ferro, la fusta i el vidre, que pertanyen a empreses més específiques.

Sobre l'aplicació de mesures per disminuir el consum elèctric i de l'aigua, un 42,3% de les grans empreses assegura haver aplicat algun tipus de mesura com la utilització de llum natural o de baix consum, la utilització d'aixetes de baix consum d'aigua, i en alguns casos la depuració de l'aigua de neteja, l'ús d'aires condicionats amb temporitzador, i l'ús reduït de calefacció.

6. BIBLIOGRAFIA

Cens Agrari 1999: Illes Balears. Palma: Govern Balear, 2002.

Diagnòstic Ambiental de Manacor. Ajuntament de Manacor, 2003.

Diagnòstic de l'Ocupació al municipi de Manacor. Ajuntament de Manacor, 2005.

Informe de Sostenibilitat del municipi de Manacor. Ajuntament de Manacor, 2005.

MARCH CERDÀ, MARTÍ X. (Dir.) (2006): *Anuari de l'educació de les Illes Balears*, 2006. Fundació Guillem Cifre de Colonya, Palma.

RIERA, ANTONI (Dir.) (2007): *Informe econòmic i social de les Illes Balears 2006*. Sa Nostra, Palma.

VICENS, JOSÉ (Dir.) (2007): *Anuario económico de España 2007*. La Caixa, Barcelona.

7. CONSULTES A LA XARXA INTERNET

Ajuntament de Manacor: www.manacor.org

Govern de les Illes Balears: www.caib.es

Institut Balear d'Estadística: www.caib.es/ibae/ibae.htm

Institut Nacional d'Estadística: www.ine.es

La Caixa: www.lacaixa.es

Sa Nostra: www.sanostra.es

Servei d'Ocupació de les Illes Balears: www.soib.es

Tresoreria General de la Seguretat Social: www.seg-social.es

8. ÍNDEX DE FIGURES

Figura 1. Plaça de sa Bassa, Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	09
Figura 2. Evolució de la població del municipi de Manacor (font: Institut Nacional d'Estadística).....	10
Figura 3. Evolució dels nuclis de població del municipi de Manacor (font: Institut Nacional d'Estadística i elaboració pròpia).....	10
Figura 4. Piràmide d'edats del municipi de Manacor, any 2006 (font: Institut Nacional d'Estadística i elaboració pròpia).....	11
Figura 5. Estructura de la població de Manacor, any 2006 (font: Institut Nacional d'Estadística).....	11
Figura 6. Evolució de la migració al municipi de Manacor (font: Institut Balear d'Estadística).....	12
Figura 7. Població del territori de Manacor segons el lloc de naixement (font: Institut Balear d'Estadística).....	12
Figura 8. País d'origen de la població estrangera de Manacor, any 2006 (font: Institut Balear d'Estadística i elaboració pròpia).....	13
Figura 9. Població de nacionalitat estrangera resident en el terme de Manacor (font: Institut Nacional d'Estadística i elaboració pròpia).....	13
Figura 10. Nombre de professors i alumnes dels centres educatius (3-16 anys) del terme municipal de Manacor, curs 2006-2007 (font: Ajuntament de Manacor).....	14
Figura 11. Nombre de professors i alumnes als instituts d'educació secundària del municipi de Manacor, curs 2006-2007 (font: elaboració pròpia).....	15
Figura 12. Alumnes del municipi de Manacor matriculats a la universitat (font: Centre Universitari de Manacor).....	15
Figura 13. Ajudes del Govern Balear per a universitaris de Manacor que estudien fora de les Illes Balears (font: Centre Universitari de Manacor).....	15
Figura 14. Nombre de matriculats al Centre d'Educació d'Adults Llevant, curs 2006-2007 (font: Centre d'Educació d'Adults Llevant).....	15
Figura 15. Nombre de matricules formalitzades a l'Escola Municipal de Mallorca, curs 2006-2007 (font: Escola Municipal de Mallorca).....	16
Figura 16. Intervencions de l'àrea de Serveis Socials per demanda i sector, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	17
Figura 17. Intervencions de l'àrea de Serveis Socials per recurs aplicat i per valoració, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	17
Figura 18. Servei de Desenvolupament Local (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	19
Figura 19. SOIB – Oficina de Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	20
Figura 20. Nombre d'associacions actives de Manacor per tipologia, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	20
Figura 21. Nombre d'explotacions i distribució general de la superfície agrària de Manacor (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).....	21

Figura 22. Explotacions al municipi de Manacor, segons la personalitat jurídica del titular (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).....	21
Figura 23. Aprofitament de la terra a Manacor (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).....	21
Figura 24. Superfície agrària segons el mètode de rec (font: Cens agrari de 1999. Illes Balears).....	22
Figura 25. Superfície agrària útil de Manacor segons el règim de tinença (font: Diagnòstic Ambiental de Manacor, 2003).....	22
Figura 26. Pedreres actives a Manacor, any 2002 (font: Ajuntament de Manacor).....	22
Figura 27. Pedreres inactives de Manacor, any 2002 (font: Ajuntament de Manacor).....	23
Figura 28. Distribució de superfícies en el polígon industrial de Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	23
Figura 29. Treball a una fusteria del terme municipal de Manacor (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	24
Figura 30. Tipus d'empreses instal·lades al polígon industrial de Manacor, any 2003 (font: Ajuntament de Manacor).....	24
Figura 31. Nombre de llicències industrials segons l'IAE, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	24
Figura 32. Sol·licituds de llicències d'obres (font: Ajuntament de Manacor).....	25
Figura 33. Llicències concedides per tipus d'obres a Manacor (font: <i>Àrea de Fomento. Delegación de Gobierno</i>).....	25
Figura 34. Edifici, superfície i habitatges segons el tipus d'obra a Manacor (font: <i>Àrea de Fomento. Delegación de Gobierno</i>).....	25
Figura 35. Indicadors d'activitat dels serveis de Manacor i de les Balears (font: Anuari econòmic de la Caixa).....	26
Figura 36. Establiments comercials de Manacor, any 2004 (font: Institut Balear d'Estadística).....	26
Figura 37. Establiments de restauració a Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	26
Figura 38. Número de places associades a l'oferta turística diferenciades per nuclis de població, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	27
Figura 39. Establiments d'allotjament turístic de Manacor, any 2006 (font: Ajuntament de Manacor).....	27
Figura 40. Nombre de turistes estrangers per comunitats autònomes, any 2006 (font: <i>Informe econòmic i social de les Illes Balears. Sa Nostra</i>).....	28
Figura 41. Platja de Porto Cristo (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	28
Figura 42. Pressió humana exercida en el territori de Manacor (font: Ajuntament de Manacor).....	28
Figura 43. Empreses d'alta a la Seguretat Social, any 2006 (font: Tresoreria General de la Seguretat Social).....	29
Figura 44. Població afiliada a la Seguretat Social per règims, any 2006 (font: Tresoreria General de la Seguretat Social).....	29
Figura 45. Relació d'empreses, demandants, contractes i aturats, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	29

Figura 46. Població aturada per sectors econòmics, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).....	30
Figura 47. Població aturada de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).....	30
Figura 48. Població masculina aturada per edats al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	30
Figura 49. Població femenina aturada per edats al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	31
Figura 50. Població aturada de les principals activitats econòmiques de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears).....	31
Figura 51. Increment percentual de població aturada per activitat econòmica al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	31
Figura 52. Increment percentual de població aturada per grups professionals al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	32
Figura 53. Increment percentual de població aturada per nivells d'estudis al terme de Manacor, any 2006 (font: Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elaboració pròpia).....	32
Figura 54. Plaça de Ramon Llull (fotografia: Ajuntament de Manacor).....	32
Figura 55. Anys d'antiguitat de les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	33
Figura 56. Sector econòmic de les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	33
Figura 57. Mercat geogràfic de les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	34
Figura 58. Nombre mitjà de treballadors a les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	34
Figura 59. Percentatge de treballadors per càrrec a les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	34
Figura 60. Causes de les darreres altes i baixes de treballadors a les grans empreses, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	35
Figura 61. Professionals més sol·licitats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	35
Figura 62. Cursos realitzats o impulsats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	36
Figura 63. Cursos més sol·licitats per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	36
Figura 64. Realització d'auditories ambientals a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	37
Figura 65. Implantació de sistemes de gestió de qualitat o de gestió ambiental a les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	37
Figura 66. Realització de bones pràctiques ambientals a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	38
Figura 67. Residus urbans reciclables més generats per les grans empreses a Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	38

Figura 68. Aplicació de mesures d'estalvi elèctric i/o d'aigua a grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	38
Figura 69. Mesures d'estalvi elèctric i /o d'aigua més utilitzades per les grans empreses de Manacor, any 2006 (font: elaboració pròpia).....	38

Ajuntament de **Manacor**

Ajuntament de **Manacor**

